

I z h a j a :
15. vsakega meseca
Uredništvo: Tyrševa
cesta 52 — Uprava:
Delavska zbornica,
L j u b l j a n a

IZSELJENSKI VESTNIK

RAFAEL

Glasilo Družbe sv. Rafaela v Ljubljani

N a r o č n i n a :

Za Jugoslavijo letno

Din 12' — Za ino-

zemstvo Din 24'—

Oglasi po dogovoru

Leto V.

Ljubljana, julij-avgust 1935.

Štev. 7—8.

PRVI IZSELJENSKI KONGRES.

In tako so dobili tu v naši lepi domovini tudi naši izseljenci svojo besedo. Prvi slovenski izseljenski kongres 1. julija letos je velik dogodek v zgodovini našega slovenskega izseljenstva. Ako nas vsa znamenja ne varajo, zarezal je globoko brazdo v našo državno, narodovo in privatno delovanje za blagor naših izseljencev. Pokazal nam je nove smernice in nove vidike, po katerih bomo morali preurediti vso našo izseljensko politiko, ako bomo hoteli doseči kaj uspehov. Za naše izseljence so nove gospodarske razmere sveta ustvarile popolnoma novo situacijo. Če hočemo zato res skrbeti za svojo kri na tujem, treba vse naše delo usmeriti primerno tem novim razmeram. Izseljenski kongres je to jasno pokazal.

Dalje! Naši izseljenci niso za nas tujci. Naši so, celi naši, da, to smo **mi sami**, to je naš narod na tujem. Slovenske naselbine po raznih delih in državah sveta niso tujina, temveč so naša domovina, Jugoslavija, Slovenija na tujem, naša deseta banovina, nerazdružljiv del naše države. Tudi to je naš izseljenski kongres posebno jasno podčrtal. Vse panoge našega narodnega in državnega gospodarstva in udejstvovanja so več ali manj v ozki zvezi z izseljenstvom. Skratka, ta kongres je podčrtal, da smo mi doma in naši na tujem eno.

In še nekaj je pa posebno jasno pokazal ta kongres: to, da je vsaka naša državna ali privatna izseljenska politika popolnoma pogrešena, ako se ne vrši v smislu izseljencev samih. **Samo z izseljenci za izseljence!** Če se že v državi sami ne da vladati narod brez naroda, se to da toliko manj med izseljenci. Zadnja leta je naša izseljenska politika silno veliko pogrešila zlasti v tem pravcu. Za izseljence se je hotelo skrbeti, jim pomagati, pa brez njih, da, celo proti njim. Kako porazno je to vplivalo marsikje na razmere med izseljenci, je jasno pokazal ta kongres. Na to pot ne smemo nikdar več, drugače je mogoče, da bo država za vedno zaigrala vse simpatije celokupnega našega izseljenstva, ker na par koritarjev, ki so za vsako plačo, vsako podporo na prodaj vsakemu, kdor jih hoče kupiti, in vselej, ne moremo gledati. Izseljenstvo kot takto, to je naš Slovenec na tujem, ki je tam prav tak, kot je doma, hoče pa, da se o njegovih zadevah govori tudi z njim in se jih uredi tako,

kakor je v korist v resnici njemu na tujem, državi in narodu tu doma. On je v svojem jedru zdrav, pošten in veren, zato sovraži vsako zahrbtnost, vsako hinavščino, pa tudi vse, kar je proti njegovi veri.

Izseljenski kongres je zasedal sicer samo en dan, vendar je izvršil ogromno delo. Zapisnik tega kongresa je tako bogat na globokih mislih, krasnih načrtih, da se lahko imenuje »magna charta« naših izseljencev. »Če nam hočete iz domovine pomagati, v tem in samo takole nam pomagajte!« so odločno povedali izseljenci.

Pa naj govori o vsem tem poročilo kongresa samol!

Ker nam manjka prostora, ne bomo mogli prinesiti v listu vseh govorov, vseh referatov in vseh poročil kongresa dobesedno. Ako nam bodo finance dopustile, bomo objavili natančen potek kongresa z vsemi govori, vsaj važnejšimi, v posebni brošuri. Za sedaj samo poročilo v glavnih potezah.

*

Okrog 150 delegatov iz skoraj vseh držav in delov sveta se je zbralo 1. julija v svečani dvorani kr. banske palače. Še nikdar najbrž ta dvorana ni služila tako vzvišenemu in sebi ta primernemu namenu, kakor ta dan. Postala je materi domovini »hišica očetova«, domače ognjišče, kjer se je sešla s svojimi otroki, ki so po dolgih letih prihiteli iz tujine zopet v njeno naročje, da se z njo pogovore iz srca do srca, da se napijejo na njenem materinskem srcu novih upov, novih nad za nadaljnje težko izseljensko življenje. Kongresa so se udeležili poleg vseh v Ljubljani navzočih izseljenskih duhovnikov in izseljencev še prevz. gg. škofa dr. Srebrnič in dr. Tomazič, podban g. dr. O. Pirkmajer, šef oddelka socijalne politike g. dr. Karlin, izseljenski referent in komisar g. ravnatelj Fink, zastopnika ministrstva za socijalno politiko g. višji svetnik izselj. komisarijata Barac in referent g. Kranjc, za mestno občino Ljubljana g. dr. Rus, za Borzo dela g. Vončina, za OUZD ravnatelj g. dr. Bohinc, g. Kravos za Narodni izselejski odbor, za Delavsko zbornico g. Marinček, za Jugoslov. strokovno zvezo g. Rozman, za Društvo za varstvo deklet g. Grafenauerjeva, za banovinsko Zvezo žena in deklet g. Zupančičeva, za Družbo sv. Mohorja g. dr. Pogačnik in več prijateljev naših izseljencev.

Ob devetih dopoldne je otvoril kongres

predsednik Družbe sv. Rafaela in sklicatelj kongresa. Iskreno je pozdravil vse navzoče zastopnike raznih naselbin iz skoraj vseh delov sveta in poudaril potrebo izseljenskega kongresa:

»Danes se tu doma vsi, vse državne in cerkvene oblasti, izseljenske organizacije in vsa javnost, jasno zavedamo svojih dolžnosti do vas, naših izseljencev. Vsi iskreno želimo, da bi vi v tujini krepko napredovali vsestransko, res našli tam tisto srečo, katero ste šli iskat. Vsi iskreno želimo, da bi nam vi v tujini ostali zvesti po veri, naroda in državi. Bojimo se za vas, ker ste naši. Toda kako vam pomagati, da bo uspešno? Da, kako?

V tem smo tu doma posebno zadnja leta zelo veliko grešili nad izseljenci. Naši zastopniki so med izseljenci marsikje nastopali napačno pot in, naravno, izseljenci iz vseh teh delov sveta so začeli kričati. In začelo je deževati v pisarno Družbe sv. Rafaela kar na kupe pritožb najrazličnejših vrst in prošnja za posredovanje pri raznih tukajšnjih državnih, banovinskih in cerkvenih oblastvih. Da, časov, kakršne smo imeli pri Družbi sv. Rafaela zadnja tri leta, si ne želimo nikdar več nazaj! Še nekaj časa naj bi vladale po naselbinah take razmere, pa smo za vedno zaigrali simpatije velike večine naših izseljencev in smo jih sami pahnili v verski, narodni in jezikovni pogin, marsikje pa tudi v gospodarski. Da, marsikje se je »pomagalo« našim izseljencem tako, da bi najhujši sovražniki naše države in našega naroda ne mogli bolj ubijati pri izseljencih ljubezni in zvestobe do države in naroda, kakor so to delali ti moške.

Vsi vemo, da smo tu doma vsi, prav vsi, naj bo to najvišja državna vlada, naj bo to banska uprava, naj bo to cerkvena oblast, naj bo to privatna inicijativa in naša javnost, za izseljence s celim srcem. Zato se vse to ni vršilo ne v smislu in ne po naročilu koga tu iz domovine. Vse oblasti, ko smo jim poročali o vsem tem delu naših zastopnikov, so se za glavo prijemali začudenja.

Zato, da se te razmere enkrat za vselej uredi in preprečijo, smo videli, da je samo eno potrebno: izseljenci morajo priti sami domov in naj nam tu ustmeno povedo o vsem, kaj se godi med njimi, kako in kaj bi se ne smelo, pa tudi, kaj in kako žele, da se jim pomaga.

Da si ohranimo naše stotisoče sodržavljanov na tujem zveste državi in narodu

vspricho vseh teh nepotrebnih šikan, se je zdelo nam vsem nujno potrebno, da pridejo naši izseljenci domov, da tu sami vidijo, kako jih domovina ljubi, kako za nje skrbi, kako jim želi pomagati, da zato kak naš nepreviden ali ozkosrčen zastopnik še ni država, še ni narod. Kako mučno in za državni prestiž po tujih državah škodljivi so bili na pr. dogodki, ki so se pred nekaj leti odigrali v Buenos Airesu, ali ki so se odigrali zadnja leta v Metzu na Francoskem in v Nemčiji! Tako ne sme več dalje!

Zato, bratje in sestre, smo danes tu, da si začrtamo, vi in mi, nova pota in nove cilje v vsej naši državni, banovinski in narodni izseljenski politiki. Zborujemo v dvorani kr. banske uprave vpričo zastopnikov vseh naših kompetentnih oblasti. Zato povejmo vse, kar nas teži in kako naj se z naprejem uredi vse naše in vaše skupno delo. Vse pritožbe ne bodo zabavljanje, ne tožarjenje nikogar, ne bodo napadanje nikogar, ampak naše zborovanje je zaupni pogovor ljubeče matere z otrokom in ljubečega otroka z materjo. Mi hočemo tu samo eno: zaceliti vse rane zadnjih let, povedati pa vsem, ki hočejo skrbeti za izseljence, kako naj vrše svojo dolžnost, da bo njih delo res v korist in blagor naše lepe države, našega naroda in izseljencev.

Samo to hočemo in ničesar drugega.

Opozarjam pa že naprej vse izseljence, da naj ne mislijo, da bo ta naš kongres enkrat vse dosegel, vsem njihovim željam in prošnjam ustregel, vse dosedanje napake popravil. Ne, čudežev ne pričakujmo! Gotovo pa je, da bo dosegel eno: začel bo novo dobo naše boljše, priskrbenje in resnejše izseljenske politike kakor smo jo imeli do sedaj. In če boste, izseljenci širrom sveta, krepko sodelovali z našimi oblastmi in izseljenskimi organizacijami tu doma, nas v našem delu podpirali, ostali povsod dobri državljani, dobri Slovenci in dobri katoličani, se bo v prihodnje veliko, veliko doseglo.

To so začutile tudi vse naše oblasti, svetne in cerkvene, in so zato sklicanje izseljenskega kongresa ne samo odobrile, temveč naravnost z veseljem pozdravile in mu obljubile vso moralno in finančno podporo in sodelovanje. Zahvalo smo dolžni ministrstvu za socialno politiko, da je dalo toliko finančno podporo Družbi sv. Rafaela, da bo krila stroške tega kongresa, in kr. banski upravi, da je dovolila za kongres to svojo svečano dvorano.

In v tem smislu pozdravlja predsednik vse delegate slovenskih izseljenskih naselbin sveta in vse zastopnike državne, banske in cerkvene oblasti in vse zastopnike raznih dobrodelnih društev, ki so se kongresa udeležili.

G. pomočnik bana dr. Pirkmajer

je v imenu g. bana prav iskreno in priskrbeno pozdravil I. slovenski izseljenski kongres in mu želel najboljšega uspeha. Rekel je med drugim: »Pozdravljam vas, ki prihajate iz daljnih ameriških Združenih držav, Mehike, Južne Amerike, Holandije, Nemčije, Francije, Belgije, Afrike, da obnovite svoje vezi z domovino. Naprošam

vas, da odnesete s seboj naše iskrene simpatije. Pozdravite svojce, ki žive v tujini, in zagotovite jih, da tudi mi v domovini nismo pozabili nanje, da se jih često spominjamo in mislimo na nje. Meni je posebno drago, da lahko s tega mesta izrekan svojo iskreno in veliko zahvalo vsem vašim organizacijam v tujini, kulturnim in podpornim, ki tam delajo in lajšajo bedo in težki položaj izseljencev in vzdržujejo med njimi misel na našo domovino in jezik. Zahvaljujem se našim izseljenskim duhovnikom, ki tamkaj med vami vzorno delujejo in opravljajo poleg svoje duhovniške službe še važno kulturno in prosvetno nalogo. Iz srca bi želel, da bi se vsi činitelji, ki tamkaj delujejo, združili v harmoničnem delu složno in edino. Šaj služijo vsi samo enemu visokemu cilju, da goje smisel za domačo grudo in kulturo v našem izseljenstvu. Kr. banska uprava se popolnoma zaveda, da je vse njeno delo nepopolno in nezadostno in da brez sodelovanja izseljencev samih in vseh izseljenskih organizacij tu doma in na tujem ne bo prišla do zaželenih uspehov. Zato še posebej poudarjam, da je treba ožjih zvez med bansko upravo in temi našimi organizacijami. Prepričan sem, da se bo v teku časa s takim skupnim delom dal pri banski upravi zgraditi izseljenski referat (oddelek) do onega velikega faktorja in do one veljave, katera mu gre. S to željo še enkrat izseljenski kongres priskrbeno pozdravljam in mu želim največ uspeha.«

Prevz. škof dr. Tomažič

je dejal: Gospod zastopnik bana in velepospštovana družba! Jaz sem v resnici danes vesel, ko vidim, da se je zbrala tukaj tako različna družba, ki pa imajo vendar vsi eno misel, doma in v tujini, kako vzdržati z domovino stike in izboljšati življenjske pogoje izseljencev. Seveda najbolje bi bilo, če bi vsi državljani imeli doma dovolj zaslužka, vendar ga morajo nekateri iskati izven mej ožje domovine. Dokler ni mogoče vseh preskrbeti doma, je pa gotovo dolžnost tistih, ki so v domovini, da skrbijo za one, ki so se izselili. Je pa tudi dolžnost onih, ki so se izselili, da vzdržujejo zvezo z domovino, ker bi bila velika škoda na narodnem in državnem telesu, če bi se izločili. Ne morem drugače, kakor da se gospodu zastopniku bana in drugih oblastih zahvalim za njihovo besedo, ko je omenil delovanje duhovnikov v tujini. Ko sem lani imel priložnost priti v tiste kraje, sem dobil vtis, da je edino molitev k svojemu Bogu v domačem jeziku in pa pesem, pobožna pesem v cerkvi in izven cerkve, predvsem tisto, kar najbolj vzdržuje stike med srci izseljencev in domovino. Seveda so najprej duhovniki poklicani za to. Torej se še enkrat zahvalim g. zastopniku bana za to priznanje. To naj bo vzpodbuda izseljenskim duhovnikom, da vztrajajo in da store dosti dobrega za izseljenice v korist domovine.

Tukaj bi rekel: Ti gospodje, ki se žrtvujete za izseljenice, so nekateri v težkem položaju. Zato mislim, da bi smel izreči prošnjo, naj bi tisti, ki imajo besedo, morebiti rešili tako, da bi duhovnik ne imel gmotnih skrbi. Dobro bi bilo, če bi se tista mesta nekako sistemizirala in da bi vsi

dobili nekako nagrado in pomoč, da bi lahko vršili službo. Država naj bi tem duhovnikom šla kolikor mogoče na roko in jih podpirala. So razna vprašanja, ki jih mora duhovnik reševati. V takih primerih bi prosil za podporo in razumevanje. Končno bi želel, da bi za tiste, ki prihajajo iz tujine domov, bil doma nekak fond, da bi se jim vsaj v prvi sili pomagalo. Potem bi bilo dobro z drugimi državami skleniti zvezo, da tisti, ki onemorejo, dobijo penzijo. Mislim, da je to že izvedeno v Nemčiji, v drugih državah ne. Potem, če bi kdo prišel iz tujine domov, da bi se mu zelo, zelo olajšala vožnja s tem, da bi bila vožnja brezplačna. Po mojem mnenju je potrebno, da se duhovniki, ki delujejo za izseljence, obračajo na državne oblasti za podpore, na drugi strani pa bi državi samo koristilo, če bi delali za duhovni in telesni blagor izseljencev. V tem smislu pozdravljam vse zastopnike tistih, ki imajo z izseljenskim vprašanjem kaj govoriti, in vse priporočam v podporo in sodelovanje. Prav tako iskreno pozdravljam vse, ki so prišli iz raznih krajev. Naj ti dnevi zapustijo v njihovih srcih najboljši vtis in naj bi tukaj svoje življenje zopet tako uredili, da bi bili srčno zadovoljni s svojimi družinami. Dal Bog, da bi že blizu tega cilja prišli!

Prevz. škof dr. Srebrnič

Najlepša hvala za prijazni pozdrav, ki ste mi ga sporočili po g. predsedniku, in za znake naklonjenosti, ko sem prišel v vaš krog. Bodite prepričani, da gredo mnogokrat tudi moje misli v svet, kjer se nahajajo naši izseljenci. Jaz sam imam iz svoje škofije prav mnogo izseljencev, ne sicer Slovence, ampak Hrvate. V New Yorku na pr. imam polovico cele župnije Omišalj, tako, da jih je polovica v New Yorku, druga polovica na Krku. Oni so ena sama celota, tako so si oni v kontaktu, da imajo celo ista društva, katerim pripadajo člani tu in tam in nikdar se v društvi ne napravi ničesar, ako ne sklepajo in sodelujejo tudi člani v New Yorku. Tako so tesno med seboj povezani. Na isti način nastopajo tudi drugod izseljenci z naših otokov v gornjem Jadranu. Nikdar ne pozabijo izseljenci svojega doma, še posebej ne socialnih potreb v domačih farah. Kar bi pa hotel posebej poudariti, bi bila ena okolnost: Tudi pri nas na otoku Krku in drugod imamo izseljence, ne slovenske, ne hrvatske, ampak italijanske izseljence, ki tvorijo pri nas svoje kolonije. Oni so italijanski državljani in Italija skrbi za nje kakor za svoje lastne sinove. Nikdar, to vidimo mi, oni ne pozabijo nanje. Toda jaz ne bom tukaj našteval materialnih podpor, ki jih oni dobivajo, ne samo pri nas, temveč sploh v vseh mestih na Jadranu. Hotel bi naglasiti samo duhovno stran, ki prihaja pri tem v poštev, v kolikor tudi jaz kot škof zastopam duhovno stran pri takih pojavih. Vse italijanske kolonije v Dalmaciji, na Krku, v Šibeniku, Splitu, Dubrovniku, Hvaru in drugod imajo za negovanje versko-duhovne strani posebne italijanske duhovnike, ki jih država sama pošilja, ki jih država sama vzdržuje, da morejo ne siromašno, ampak dostojno nastopati in delovati v tistih krajih. In to je za italijanske državljane velike važnosti.

Tak duhovnik je središče vsega življenja teh ljudi, posebno ako zna vršiti svojo dolžnost in nalogo. On igra veliko ulogo in jaz bi prosil, da bi se tudi pri nas po tem ravnalo, kakor dela Italija za svoje državljane, za svoje izseljence v naših krajih, da bi tudi naši ljudje, kjerkoli se nahajajo v večjem številu, imeli svojega domačega dušnega pastirja, katerega pa naj ne bi vzdrževali izseljenci sami, ker oni tega ne bi mogli, ampak za katerega bi se brigala naša država kot domovina, kot mati zemlja, ki vendar tudi ne sme pozabiti na duhovne potrebe svoje dece v tujem svetu. Lepo prosim, da se ta moment zelo vpoštevata. Jaz sem prepričan, da bi bilo to največje važnosti za vse življenje, posebno duhovno življenje naših dragih bratov izseljencev daleč od matere zemlje.

Mi nimamo samo izseljencev izven naših državnih meja, mi imamo tudi brate in sestre, »nekake izseljence« v naši lastni državi, na jugu posebno. Tudi ti si često ne znajo sami pomagati, niso bili v svojem rodnem kraju odgojeni tako, da bi si znali v duhovnem oziru sami pomagati. Tu mislim posebno na naša slovenska dekleta, ki zapuščajo domovino in roditelje in gredo radi zaslužka v svet v okvirju naše države. Vi vsi morda veste, ali ste vsaj slišali, kako hudo je tem našim dekletom daleč od rodne hiše in domačih krogov.

Veliko odstotkov teh deklet pada in propada moralno, ker nimajo opore v svoji okolici, in to radi tega po mojem globokem prepričanju, ker nimajo opore v človeku, ki bi se zavzemal za njihove duhovne potrebe, ki bi pazil na nevarnosti, katerim so izpostavljene, in kateri bi imel srce in čas in poklic, da bi svoje moči posvečal posebno tem dekletom. Zato bi prosil, da, če tudi niste direktno zainteresirani pri tem, vendar gre za isto vprašanje, da se pomaga onim našim bratom in sestrkam, ki ne živijo v domačem krogu, da bi se tudi za te zavzeli, da bi ti naši bratje in sestre, posebno pa naše sestre, ki se nahajajo med brati Srbi, dobili čim največ duhovne opore v duhovnikih, ki bi jih vzdrževala za to veliko sveto misijo naša država. To je zelo važno v vsakem oziru, ne samo v moralnem, verskem, ampak tudi v nacionalnem oziru. Če propade eno dekle, propade tudi ena mati, in če propade ena kasnejša mati, ki bi drugače živela v krogu svoje družine, zgubi tudi država velik del onega življenja, ki bi sicer bilo na razpolago za njene nacionalne interese. Duhovni moment je v najožji zvezi z nacionalnim življenjem. Zato prosim, naj se o tej stvari mnogo govori in zelo vpoštevata in naj se konkretizira v zaključku in če mogoče tudi v praktičnem rezultatu, da bi čimprej prišli do duhovnih pastirjev, ki bi bili nalašč postavljeni za nadzorovanje in pastirovanje preseljencev v okvirju naše domovine.

Še nekaj bi pripomnil. V Belgradu imamo min. socialne politike, ki zbira gradivo, in ki mnogo dela, kolikor sredstva dopuščajo, da pomaga našim izseljencem. Vendar, moje globoko prepričanje bi bilo, da bi ministrstvo socialne politike mnogo lepše in mnogo uspešnejše moglo vršiti svojo nalogo, če bi v izseljenskem oddelku dobili za referenta tudi duhovnika stro-

kovnjaka, ki bi skrbel za duhovno stran naše izseljenske službe. Vem, da imamo dobre lajke referente na tem mestu, a n-pak kakor to opažam drugod v drugih državah, ta naloga bi se mogla lepše razvijati, če bi stal ob strani tudi duhovnik, ki bi zbiral v svojih rokah vse gradivo, kolikor se nanaša na versko in moralno življenje naših rojakov. — To so nekateri momenti, na katere sem hotel opozoriti kot škof, ker vem, da bi ti momenti, ako bi se izvedli, prav gotovo našim dragim rojakom mogli mnogo, mnogo koristiti. Želim iz srca, da bi se o tem razpravljalo, da bi, če je le mogoče, prišli v tem oziru do praktičnih zaključkov, v globokem prepričanju, da bi vsem našim rojakom daleč od domovine mnogo koristili, in iz srca vas v tem oziru pozdravljam.

G. dr. Mavricij Rus

je pozdravil kongres v imenu župana mesta Ljubljane in v imenu celega mesta. Povedal je, da je mestna občina zelo zainteresirana na izseljenskem vprašanju, da je zadnja leta mnogim izseljenskim povratnikom pomagala s podporo, ko so prišli v Ljubljano brez vseh sredstev. »Po naročilu gospoda župana izjavljam, da ostane mesto Ljubljana naklonjeno izseljencem in želim kongresu čim največ uspeha!«

G. Barac,

zastopnik ministra za socialno politiko, je pozdravil kongres v imenu ministra, ki je vesel, da se je ta kongres sklical in pričakuje, da bo veliko nalogo, katero je prevzel, častno tudi izvršil. G. minister je vesel, da so izseljenci prišli v domovino in da so se udeležili kongresa, kjer bodo lahko povedali svoje želje in nasvete, kaj in kako žele od vlade, da jim pomaga. V imenu ministerstva obljublja, da bo ministerstvo vpoštevalo vse nasvete in želje tega kongresa, kolikor bo največ mogoče.

Ker bi vzelo preveč dragocenega časa, ako bi vsi zastopniki raznih organizacij in ustanov, ki so prišli kongresnike pozdravit, govorili pozdravne govore, se je soglasno sklenilo, da se zastopnike oprosti pozdravnih nagovorov in se jim zahvali za njih navzočnost. Organizacijam pa naj sporoče veliko hvaležnost izseljencev za njih dobro voljo in jih prosijo še nadaljne naklonjenosti izseljenskemu vprašanju. Organizacije so našete spredaj.

S tem se je prešlo na dnevni red.

Na predlog izseljenskega učitelja Janoviča iz Francije je bil za predsednika kongresa soglasno izvoljen predsednik Družbe sv. Rafaela, za zapisnikarja pa g. Leo Zakrajšek iz Newvorka.

Kongres je poslal na predlog g. L. Zakrajška pozdravne brzojave Nj. Vel. kralju Petru II., ministru za socialno politiko dr. Preki in g. dr. Aranickiju, šefu izseljenskega oddelka.

1. Boljša verska in kulturna oskrba naših izseljencev.

Uvodoma k tej točki zavrača predsednik z vso odločnostjo predsodek gotovih krogov, ki vidijo v verski oskrbi naših izseljencev, samo klerikalizem. Omenja nerazumljivo nerazumevanje teh krogov po-

trebe izseljenskih duhovnikov za naše izseljence. Izseljenski duhovnik je največji dobitnik in edino uspešni in pravi zastopnik domovine, države in naroda med izseljenci. Deset konzulov ne more za izseljence in za državo med izseljenci in v tujih državah toliko koristiti, kakor more en sam izseljenski duhovnik. Krasen zgled in jasen dokaz tega dajejo Združene države ameriške. Idealno urejene razmere med našimi izseljenci tam, njih močocene župnije, njih slovenske šole, njih organizacije, njih bujno prospevajoče naselbine so vse delo samo izseljenskih duhovnikov, katere so sami brez vsake podpore domovine, sami s sodelovanjem in žrtvami izseljencev dosegli. Amerika docet! Amerika uč! Dajte izseljencem dobrih in požrtvovalnih izseljenskih duhovnikov, pustite jih pri miru, podpirajte jih, če jih morete, pa bodo čudeže delali. To so možje, ki so zapustili tu doma udobne službe in šli na tuje trpet in delat, dostikrat celo stradat za svoje ljudi iz golega idealizma in ljubezni do naroda. Kdor njim načaja, je ali slepec, ali zlobnež, ki noče koristi naroda in države. In v tem se je zadnja leta po raznih državah silno veliko grešilo in povzročalo silno veliko slabe volje, preprirov, razprtij med izseljenci, Družbi sv. Rafaela in raznim našim državnim in banovinskim uradom pa neizmerno nepotrebnega dela in sitnosti. Zastonj je! Izseljenski duhovniki in mi katoliki države bomo neustrašeno in odločno branili verske in duhovske pravice tudi naših izseljencev proti vsakemu napadalcu, pa naj bo to kdorkoli. Francija naj služi naši državi za zgled. Nihče ne more trditi, da je Francija klerikalna država. Pač pa je modra. Zato vidi v svojih misijonarjih na tujem, bodisi med francoskimi izseljenci, bodisi med poganskimi narodi, svoje najboljša agente in pospeševalce francoskega državnega prestiža po raznih tujih državah. Zato, dasi doma ločena od cerkve, krepko in bogato podpira te svoje duhovske državljane. Tako politiko mora zavzeti tudi naša država. Družba sv. Rafaela se vsa leta svojega obstoja krepko trudi, da propagira tu doma v naši državi tako edino pravilno, širokogrudno, velikopotezno in edino pravo državno izseljensko politiko. Kaj je naše izseljenstvo brez duhovnika, nam kaže Argentinijska in Braziljska. V Buenos Airesu je moral bežati celo naš poslanik! Tam je pa sedaj samo nekaj let idealno delaven izseljenski duhovnik, kako so se razmere že zboljšale. Prosim vse naše oblasti, naj kar same pregledajo v svojih arhivih poročila in dopise od preje, pa sedaj. Odločno izjavljam na tem mestu, in vem, da govorim iz srca vse slovenske duhovščine tu doma in na tujem, da smo mi duhovniki navdušeni državljani Jugoslavije in smo vsi pripravljeni za njo preliti svoje kri do zadnje kaplje. (Burno ploskanje.) Kdor trdi drugače, nas ne pozna, ali pa nas namenoma blati. In do sedaj nismo imeli primera, da bi kak izseljenski duhovnik delal ali mislil drugače. Da, rečem celo, da so naši izseljenski duhovniki večji patrijotje, kakor pa tisti, ki so jih zadnja leta ometavali z blatom, češ: protidržavni so! Protinarodni so! Žrtve, ogromno delo teh duhovnikov jasno govori o tem, ne pa besede, kakor pri mnogih teh klevetnikov. Pomislite! Ti iz-

seljenski duhovnici ne dobivaju od vlade niti pare za svoje ogromno delo za narod in državo, da, še celo leta teh žrtev in trpljenja na tujem so celo za pokojnino in plačo izgubljena, pa se vendar žrtvujejo radi in z veseljem. Zato je zločin, če si upa človek s 400 RM plače metati še kamenje in blato na te naše narodne apostole in mučenike!

Tako smo dobili v poročilih za ta kongres mnogo zelo težkih obtožb in pritožb glede tega. Tudi so tu delegatje, ki bodo vse te pritožbe iznesli. Naj se odpre ta boleča gnojna rana na našem izseljenskem telesu, da jo bomo ozdravili enkrat za vselej. Vse te prosim, naj bodo kratki v svojih izjavah, da bomo več časa dobili za zdravljenje rane.

Glede kulturnega dela med izseljenci velja isto, samo, da je tu še slabše poskrbljeno. V Združenih državah ameriških so se rojaki sami preskrbeli s tem, da so si ustanovili veličastne farne šole in si oskrbeli slovenske šolske sestre, ki jih z ogromnimi žrtvami vodijo. Drugod je to polje še nerazorano, če izvajamo par posameznih primerov. Naša mladina hitro tone v tujih morjih. Prvi kulturni pionir med izseljenskim učiteljstvom je g. Jankovič, prej šolski upravitelj v Ambrusu, sedaj izseljenski učitelj v Aumetu v Franciji. Ta mož je pustil svojo službo in šel na svoje stroške v Francijo samo z neplačanim službenim dopustom. Tam je šel v službo francoskega rudnika, da si zasluži revno skorjico kruha. Vse to samo iz svetega idealizma, da sme in more vršiti kulturno delo med ondotno izseljensko mladino v prostem času. Zares občudovanja vredna požrtvovalnost, rodoljubje in domoljubje! In glejte čudo! Vseh pet let se ni dalo vključiti celega kupa dopisov, prošenj, intervencij pri merodajnih faktorjih doseči, da bi dobil vsaj sedaj tisto plačo, kakor jo ima njegov stanovjski tovariš g. Stoviček iz Belgije. Nerazumljivo! Vidite, zborovalci, vse to je kričalo po kongresu, da pridemo skupaj z izseljenci in se vse to popravi, preuredi in izboljša.

Pa še eno zadevo je predsednik podčrtal: Proč z vsako politiko pri izseljencih. Naši ubogi trpinji na tujem, kaj se zmenijo, kak režim je tu doma na krmilu! Oni vedo samo za svojo lepo državo Jugoslavijo, za svojo lepo Srbijo, lepo Hrvatsko, lepo Slovenijo. Njim je pri srcu samo država. Tam naj vlada neglede na režim tu doma, vsikdar samo en režim: režim ljubezni in materinske skrbi za nje.

Polnoštevni odbor Zveze izseljenskih organizacij iz Zagreba vstopi burno pozdravljen. G. predsednik jih v imenu kongresa pozdravi in da takoj besedo g. predsedniku senatorju dr. Marjanoviču.

G. Marjanović:

Gospodje i gospodo! Ja ne umijem slovenski, ali mislim, da ćete me razumijeti. Kao predsjednik Saveza organizacija iseljenika u cijeloj Jugoslaviji vas, učesnike ovog slovenskog kongresa, najsrdačnije pozdravljam. Pozdravljam vas ne samo u svojstvu oficijelnog predsjednika jedne organizacije, nego i u svojstvu dobrog prijatelja i čovjeka, koji je sam bio vani u Americi, severnoj i južnoj, kao najveći deo naših članova. Mi znamo dobro što znači

teški život izeselnika, što znače njegove patnje i nevolje. Mi znamo, koliko je iseljenika bilo marljivih, poštenih, koji su radili za sebe i svoju familiju, pomažući svoj narod. Mi znamo, da iseljenici jesu jedan organizam, jedan veliki kapital za našu staru domovinu. Mi smo izračunili, da su naši iseljenici Slovenci, Srbi i Hrvati u našu državu od rata dalje u ovo 20 godina poslali više novaca, nego su svi zajmovi naše države iznosili, s razlikom, da što su iseljenici platili domovini bez ikakvih kamata, država plati za te zajmove teske kamate. Mi znamo, koliko su iseljenici učinili za rata i koliko sada, i znamo, da vas niti treća generacija nije zaboravila, koja makar američka, zna, da je Slovenac Američan. Ja mislim, da ta veza mora da traje i dalje. Neka vaša deca ostare, jer krv nije voda i veza sa starim krajem mora da se održi. To je misao naše organizacije, Saveza organizacija iseljenika, i mi gledamo, da probudimo interes za iseljenike u našem narodu u širokim masama, i kod vlade, da budi interes za one, koji su preko mora i da se drži veza s njima. O tom radu ne mogu reći, da nismo ništa napravili, ali opet ne mogu reći, da bogzna koliko. Teško je to, jer svaki ima svoje brige, tu i tamo ima svojih briga. Tako je teško, da se interes jedan za drugoga goji koliko treba, ali svih nas rad mora biti, da se interes probudi i razumi važnost iseljeničkog pitanja. Onda će biti boljih veza među njima, a iz tih veza uvijek velikih koristi za domovinu i za iseljenike, kao što to pokazuju drugi narodi, italijanski, česki, njemački, poljski i td. Mi i naš narod nema kolonijalnih teritorija i valjda nećemo imati, ali mora da ima gdje god naš narod biva, veza i kulturnih pomaganja, a ta veza mora postojati. To je jedan razlog, da vas od srca pozdravljamo. Pozdravljam u ovom trenutku vašu organizaciju i naročito našeg dragog p. Zakrajška (ploskanje), koji vas je preko mora skupljao i više nego može radio za iseljeničku stvar. Društvo sv. Rafaela je član našeg saveza, pokazalo se je vrijedno i marljivo, da vas je okupilo i saznalo sa prilikama, da zainteresuje našu široku javnost i vlasti i narod za iseljeničko pitanje. Ja se najljepše zahvaljujem njemu i organizaciji sv. Rafaela, da istotako kad se opet vratite kući, da pozdravite vašu braću širom Amerike i preko svijeta u ime naše organizacije. I one, koji nijesu iseljenici, koji su samo prijatelji, i vas pozdravljam i molim, da radi svaki po svojim silama, da se probudi živi interes za iseljenike i da se cijela naša javnost osjeća, da smo jedan narod, jedna misao u radu za opće dobro. (Ploskanje.)

G. dr. Bohinjec:

Cenjeni zborovalci! Jaz mislim, da je prva točka dnevnega reda najvažnija in osnovna točka celega programa. Kaŕti ta točka govori o verski in nacionalni vzgoji naših izseljencev. Mnenja sem, ako se delo in prizadevanje v tej smeri posreči v celoti, da smo s tem rešili tudi njegov gospodarski in socialni problem. Kaŕti prepričan sem, da bodo izseljenci, v katerih tiči globoka verska in moralna moč in globoka in nezlomljiva nacionalna sila, potem sami osposobljeni za krepko sodelovanje pri reševanju. V celoti soglašam z

besedami, da se med naše izseljence ne sme zanašati politika in politični razdor. Mi se moramo z vsemi sredstvi prizadevati in truditi, da smatramo dejansko vse naše izseljence kot eno celo in združeno celoto. Dolžnost domovine je, da to celoto ohrani neokrnjeno in jo kolikor mogoče utrjuje. V kolikor obstajajo v posameznih krajih taki politični spori, moramo mi v domovini zahtevati, da se te homatije odstranijo, in da se med izseljenci ustvari res enotna duhovna enota (odobranje). Mislim, da mora priti to med osnovne točke zaključkov in sklepov našega kongresa, da se morajo tudi državne oblasti s posebnim poudarkom opozoriti na to osnovno točko. Kar se tiče nacionalne vzgoje, smo videli v času velike tragedije, ki je zadela našega jugoslovanskega kralja, da so oni zločinci, ki so udarili po življenju našega kralja, dobivali zaslonbo in zaščito tudi v vrstah naših izseljencev, odnosno so dobili zaslonbo v državah, v katerih živijo naši izseljenci, in ako nacionalna državna vzgoja naših izseljencev v posameznih državah ne bo dovolj krepka, se bojim, da ne bi bilo še konec teh zločinskih načrtov. Zaradi tega skoraj ne razumem, da naša država, ministrstvo prosvete, socialne politike in narodne vzgoje, posveča temu tako malo pažnje in pozornosti. Mi se moramo pred zunanjim svetom sramovati, da smo med vse izseljence poslali v Francijo samo enega učitelja, in še tega na njegov lastni riziko. To je nedopustna kulturna sramota, katero mora banovina in ministrstvo skušati odstraniti. Konkretno želim in prosim, da v sklepe pride zahteva, da ne samo ministrstvo prosvete, ampak tudi posebno banska uprava v svoj letni proračun vnese postavko za materialno podporo učiteljev med izseljenci. Jaz mislim, da je kulturna dolžnost nas Slovencev, da poleg duhovnikov deluje med našimi izseljenci — prost materialnih skrbi — tudi naš narodni učitelj. Naša banovina, mislim, da se te kulturne misije zaveda, in da bomo v prihodnjem budžetu dobili krepko postavko za podpiranje. Posebno prosim zastopnika banske uprave, da se sedaj v avgustu in septembru, ko se pripravlja gradivo za banovinski proračun, ne pozabi na to velevažno nalogo.

G. Ramškak, Westfalso, pojasni v imenu naših katoliških društev ondotne razmere, zlasti kvarno delovanje gotovega zaupnika bivših režimov, ki prejema ogromno mesečno plačo 400 RM. Zadeva se predloži v rešitev ministrstvu z vsem materialom, ki ga ima Družba sv. Rafaela na razpolago.

G. izseljenski učitelj Jankovič dokazuje potrebo še več izseljenskih duhovnikov v Franciji. Glede pouka otrok v maternem jeziku misli, da bi bilo najbolje, ako bi se jih vsako leto za počitnice vodilo sem v domovino. — Glede izseljenskih učiteljev poudarja, da bo uspešno mogel delovati samo učitelj, ki je strogo veren, ker bo smel poučevati narodni jezik samo, ako poučuje verouk. Tudi mora biti njegovo delovanje strogo v zvezi z delovanjem izseljenskega duhovnika.

G. St. Grims, izseljenski duhovnik, Merlebach, čita daljši referat o velikem delu, katerega mora vršiti izseljenski duhovnik

med izseljenci, ki ni samo versko, temveč vsesplošno. On posreduje med našimi delavci in delodajalci, med našimi vladnimi zastopniki, uradi in oblastmi tu doma, v gospodarskih težavah, pri iskanju dela, v brezposelnosti, v bolezni itd. Za vsakih 1000—2000 izseljencev je potreben en duhovnik, če hočemo, da bo zmagal ogromno delo in ogromne zahteve, katere stavijo izseljenci nanj.

G. S. Skebe, bivši izseljenski duhovnik v Merlebachu, Francija, poroča natančneje o svojem primeru in preganjanju njegovega in tovariša g. Svelca od strani našega konzula in izseljenskega komisarja v Metz. Francoska vlada je za naseljeno delavstvo sistemizirala posebne službe za izseljenske duhovnike, ki naj versko oskrbe te narodnosti. Tako je bilo za Merlebach sistemizirano tako mesto za jugoslovanskega duhovnika. Toda naš konzul je z intrigami dosegel, da je bilo to mesto vzeto g. Skebetu, ki se je moral zato vrniti v domovino, njegovo mesto je pa dobil duhovnik Poljak za Poljake. Ponovno je g. Skebe zahteval preiskavo tega primera od strani ministrstva, ki se pa ni izvršila. Zahteva sedaj to preiskavo in kazni, ako je res kriv, ako pa ni kriv, pa zadoščenje in odškodnino.

G. Švelc, izseljenski duhovnik iz Aumetza, Francija, izjavlja, da je svoj primer izročil ministrstvu in zahteval isto, pa do danes ni dobil odgovora.

G. Šimenc iz Reichswalda čita resolucije, ki mu jih je društvo izročilo, da jih predloži kongresu. Sprejmejo se na znanje.

Rev. Aleksander Urankar, slovenski župnik iz Chicago, predlaga, naj tukajšnja država skrbi za potrebne učne knjige za pouk izseljenske mladine v narodnem duhu in jeziku, zlasti naj se izda Abecednik, ker je prvi, ki ga je sestavil in izdal p. Kazimir Zakrajšek, ko je bil še v Ameriki, že pošel, in katekizem v obeh jezikih, ker je tudi ta Zakrajškov pošel.

Rev. J. Oman priporoča izdajo šolske knjige z opisom in slikami lepote in zgodovine Jugoslavije v angleškem jeziku za ameriško mladino.

RESOLUCIJE.

Verska oskrba naših izseljencev.

Dosedanja naša izseljenska skušnja uči, da je slovenski izseljenski duhovnik za vsako večjo naselbino ali za vsako središče manjših naselbin najnujnejša potreba. Zlasti naše izseljenstvo v Združenih državah jasno kaže, da je z oskrbo naših izseljenskih naselbin z dobro izseljensko duhovščino tudi vse drugo oskrbljeno.

Izseljenskim duhovnikom naj se leta službe med izseljenci na tujem štejejo kakor če bi delovali v državi.

V krajih, kjer bi ne verniki, ne školija in ne država dajali izseljenskim duhovnikom plače, naj jim država daje toliko plačo, kakor jo imajo mestni župniki v državi, kjer delujejo.

Popotne stroške (vlak, parnik) naj jim plača vlada iz izseljenskega fonda.

Vlada naj naroči vsem svojim zastopnikom, da vsestransko podpirajo izseljenske duhovnike pri njihovem delu in da delajo složno z njimi.

Vlada se naproša, da ustanovi pri izseljenskem oddelku ministrstva za socialno politiko mesto posebnega referenta za verske potrebe in versko oskrbo izseljencev po svetu. Za to mesto naj se nastavi kvalificiran duhovnik, Slovenec, če le mogoče tak, ki je bil sam izseljenec.

Vse verske zadeve in zadeve izseljenskih duhovnikov on rešuje in predlaga ministrstvu v potrjenje.

Zato prosi kongres vlado kr. Jugoslavije:

da skrbi, da dobi vsaka večja slovenska naselbina ali vsaka skupina manjših naselbin svojega izseljenskega duhovnika, kateremu vlada zagotovi dovolj dohodkov za obstanek, in

da se dušnopastirsko delovanje med izseljenci smatra za dušnopastirsko delovanje v domovini.

Narodna vzgoja izseljenske mladine:

Koristi države in naroda zahtevajo, da si ohranimo izseljensko mladino, če že ne po jeziku, pa vsaj po duhu našo. Otroke prvega rodu izseljencev itak smatra zakon za naše državljane. Zato smatra I. slovenski izseljenski kongres za dolžnost naše države, da skrbi za pouk teh otrok v maternem jeziku tam, kjer izseljenci sami ne morejo za to skrbeti.

Zato izseljenski kongres poziva našo vlado v Belgradu, kakor tudi našo kr. bansko upravo, da postavita v svoj proračun večje postavke za materialno podporo duhovnikov in učiteljev med izseljenci, in za potrebna učna sredstva.

V vsako večjo naselbino in v vsako središče manjših naselbin naj se pošlje izseljenski učitelj.

Prosvetno ministrstvo naj sestavi v dogovoru z ministrstvom za socialno politiko poseben pravilnik in učni načrt za te učitelje. Ti izseljenski učitelji naj bodo podrejeni izseljenskemu oddelku ministrstva za socialno politiko. Vsi ti učitelji naj dobivajo toliko plače, kolikor je dobiva učitelstvo države, v kateri delujejo.

Ker je pa delovanje izseljenskega učitelja mogoče samo v ozki zvezi z izseljenskim duhovnikom, ker je pouk v narodnem jeziku dovoljen samo na podlagi verouka, zato naj se pošlje na tuje samo učitelje, ki so verskega življenja.

Za pouk v slovenščini in domovinoznanstvu izseljenskih otrok naj ministrstvo za socialno politiko izda na stroške izseljenskega sklada sledeče tri knjige: 1. Abecednik, 2. Katekizem, 3. Zgodovina in zemljepisni opis Jugoslavije s slikami. Vse te knjige naj bodo v dveh jezikih, v slovenščini in v jeziku onih narodov, katerega znajo otroci (angleščina, nemščina, holandsčina, francoščina in portugalsčina).

Glede učitelja g. Jankoviča prosi izseljenski kongres prosvetno ministrstvo, da ga takoj nastavi tako, kakor je nastavilo g. Stovička v Belgiji, s popolno plačo.

Glede žalostnega primera g. Skebeta, izseljenskega duhovnika v Merlebachu, I. izseljenski kongres zahteva od ministrstva za socialno politiko, da ministrstvo po nepristranskih osebah natančno preišče njegov primer in njegov izgon iz Francije po našem konzulu iz Metza. Ako je kriv, naj se potrdi njegov izgon. Ako ni kriv, kongres zahteva, da se plačajo g. Skebetu vsi

izdatki, kateri so bili v zvezi s tem izgonom.

Dalje I. izseljenski kongres prosi kompetentne oblasti, da skrbje, da taki možje, ki ne znajo biti nepristranski in pravični tudi do izseljenskega duhovnika, nikdar več ne bodo zasedli mest, kjer imajo posla tudi s katoliškimi duhovniki.

(Nadaljevanje.)

PASTIRSKO PISMO LJUBLJANSKEGA G. ŠKOFA DR. GREGORJA ROZMANA ZA L. 1935.

(Konec.)

Moliti hočemo Jezusa javno in skupno. Med nami prebiva Učenik in Gospod vsake posamezne duše, pa je tudi Učenik in Gospod vsakega naroda, vsega človeškega rodu. Pred Najsvetejšim se mu bomo iskreno in odkritosrčno posvetili, se mu poklonili kot svojemu kralju in Gospodarju, mu obljubili zvestobo, udanost in pokorščino. Iz dna svojih duš mu bomo zatrjevali:

»Kristus zmaguj,
Kristus kraljuj,
v hostiji sveti
pri nas gospoduj!«

Zahvaljevati se hočemo Jezusu javno in skupno. Neprecenljive vrednosti so nebeski darovi, katere daje našim dušam v zakramentu njegovega D. S. njegovega telesa. Zaklad vseh milosti je presveta Evharistija: spomin njegove odrešilne smrti, hrana milosti našim dušam, poročstvo našega vstajenja k večni slavi. Nikdar se mu dovolj zahvaliti ne moremo: »Kar le moreš, daj v zahvalo, zanj bo slave še premalo, tvoje hvale dosti ni.«

Prositi hočemo Jezusa javno in skupno za tisti dar, ki je bil Jezusu vedno najbolj pri srcu: za edinost v veri in ljubezni. Da bi bili vsi člani naroda medseboj povezani z vezmi dejanske ljubezni v edinosti, medsebojni pomoči in miru, da bi bili vsi narodi složni in edini v krščanski ljubezni in bi odstranili vsako nevarnost vojnih grozot, da bi mogli vsi v miru in redu služiti Boga, svojemu Gospodu. To bo glasna, vztrajna in skupna naša prošnja k Jezusu v presvetem Zakramentu.

Zadoščevati hočemo Jezusu javno in skupno za tolikšne grehe, ki žalijo neskončno svetega Boga, ki z nehvaležnostjo povračajo Jezusu neizmerno ljubezen odrešenja in bivanja med nami. Prav posebno pa hočemo z javnim češčenjem in javno izpovedjo naše vere zadoščiti Jezusu za oni veliki greh, ki se dan za dnem dogaja, ko ga človeštvo v javnem življenju, v gospodarstvu, v politiki, mnogokje in mnogokrat tudi v zakonodaji in v ureditvi družabnih odnosov popolnoma odklanja in njegove vrhovne kraljevske oblasti ne upošteva in ne spoštuje. Mi pa hočemo dati Jezusu v nadomestilo za takšno nehvaležno zapostavljanje javno našo častno izjavo, da ga priznamo za svojega kralja in najvišjega Gospoda in da mu hočemo biti tem zvestejši, čim bolj se mu svet odtuja.

Naše javno češčenje v molitvi, zahvali, prošnji in zadoščevanju mora biti tako iskreno, pobožno in goreče, da bo ogrelo

vsa mlačna in mrzla srca, da se nobeno ne bo moglo ustavljati ognju, ki žari iz naših vernih src, da se Jezusovim častivcem pridružijo vsi boječi, dvomeči in mlačni, kakor je na cvetno nedeljo navdušenje učenecv pritegnilo vedno večje množice, odrasle in otroke, ki so Jezusa zmagoslavno in z glasnimi vzkliki spremljali skozi jeruzalemske ulice v tempelj. Ne smemo pa se zadovoljiti samo z enkratnim navdušenim češenjem presvetelega Rešnjega Telesa na evharističnem kongresu. Vsako priložnost porabite, predragi verniki, da Jezusa v najsvetejšem Zakramentu počastite, zlasti vsakokrat, kadar je Najsvetejše v javno češenje izpostavljeno. Veliki evharistični kongres bodi le višek javnega češenja, mogočen kres, ob katerem prižgete vsi zibelček vere in ljubezni v svojih dušah in ga potem skrbno in vztrajno čuvate, da ne ugasne, ampak vedno svetleje gori in krepkeje greje, dokler se ne bo raztrgala pred našimi očmi zavesa zemskega življenja in ne zagledamo Boga in Odrašenika svojega od obličja do obličja.

Jezus, ki te gledam skritega sedaj,
prosim, želje vroče mi izpolni kdaj:
v raju mi odgrni mili svoj obraz,
srečen naj te v slavi gledam večni čas. Amen.

Blagoslov vsemočnega Boga, Očeta in Sina in Svetega Duha, naj pride na vas in naj pri vas vedno ostane. Amen.

V Ljubljani, dne 6. junija 1935.

† Gregorij,
škof.

NAŠI IZSELJENCI NA EVHARISTIČNEM KONGRESU

Evharistični kongres v Ljubljani je bil tako veličasten, tolik uspeh vsestransko, da tega nihče ni pričakoval. Te ogromne mase ljudi, ki so se pomikale po ljubljanskih ulicah tiho, mirno, dostojanstveno, disciplinirano! Te mogočne manifestacije globoke vernosti našega naroda! Vse tako lepo urejeno, vse v najlepšem redu! Vrh vsega tega pa še tako krasno vreme! Če bi si ga naročili, bi si lepšega ne mogli! Da, vsestranski ogromni uspeh. Vsem, ki so se ga udeležili, ostane neizbrisno v spominu.

Tudi naši izseljenci iz vseh delov sveta so se ga udeležili. Iz Severne Amerike so prišli v treh skupinah 14. junija pod vodstvom g. Kolandra iz Clevelanda, 24. junija pod vodstvom gg. Aleksandra Uran-karja, župnika iz Chicago, in L. Zakrajška iz Newyorka in 27. junija pod vodstvom g. J. Omana, župnika iz Clevelanda O. Dne 28. junija zvečer je pripeljal poseben vlak okrog 800 izseljencev iz Nemčije, Holandije, Belgije in Francije pod vodstvom gg. izseljenskih duhovnikov g. dr. Oberžana, g. Tensunderna, g. Švelca, g. Grimsa in g. Zupančiča. Skoraj vsem skupinam je pripravila Družba sv. Rafaela slovesen sprejem. Samo pri sprejemu posebnega vlaka 28. junija je bila mala zmešnjava, ker Rakovnik ni poslal najete godbe in ker je bil na kolodvoru že tolik naval, da se ni dalo vzdržati popolnega določenega reda. Voditelji vlaka radi velikih težav z oblastmi tudi niso mogli o pravem času vedeti in sporočiti natančno število udeležencev. Pripravljali odbor za evh. kongres jim je

določil za prenočevanje v ljudski šoli na Ledini in na Prulah. Skupne obede so imeli v Delavski zbornici, kjer so jih pa nekateri uslužbeni zelo nevljudno sprejeli, kar zelo obžalujemo in je bilo zelo mučno. Tako jim pri sprejemnem večeru niti sprednjih vrat v dvorano niso hoteli odpreti. Drugače so bili pa izseljenci splošno zadovoljni in veseli in so povsodi nastopili jako dostojanstveno in so naredili na vso našo javnost globok vtis. Velike so bile žrtve, katere so prinesli za ta obisk domovine. Vendar ni jim žal. Upamo, da bo to skupno potovanje kateri izmed gospodov udeležencev natančneje popisal v »Rafaelu« in povedal, kako je bilo, kako se je izseljencem dopadlo, kakšne utise so dobili, kaj ni bilo prav. Lepo prosimo.

Glede udeležencev iz Združenih držav smo pogrešali: 1. da niso prinesli s seboj vsaj ameriške skupne zastave, da bi šla v slavnostnem sprevedu med izseljenskimi zastavami drugih držav, in 2. pa njih skupnega nastopa, kar bi bilo gotovo naredilo globok utis.

Vsem izseljencem udeležencev evharističnega kongresa pa iskrena zahvala vsega naroda doma!

SPEH, KRUH IN VINO, TO JE MOJ BOG...

(Iz pogovora dveh rudarjev.)

Nadaljevanje.

»Pozdravljen!«

»Bog te živil Si prišel? Misli sem, da boš pozabil.«

»Če bi pozabil obljubo, bi ne mogel pozabiti tvojega dobrega vinca. No, pa danes ga imam sam s seboj in ne slabega, kakor sem rekel.«

»Sedaj prinesem kozarce. Žene ni doma, pa se kmalu vrne in nama še kaj drugega postavi na mizo.«

»Tudi na to sem mislil. Ná, samo kruha še prinesi.«

»Le kje si jo iztaknil, tako dobro klobasico?«

»K pijači gre dober prigrizek. Na tvoje zdravje! Pij!«

»Bog te živil!«

»In tebe naj živijo moji bogovi!«

»Aha! To so vino, kruh in špeh, katerega je danes zamenjala klobasa. Ali si še teh misli?«

»Še! Saj nimaš drugega dobrega na svetu, kakor če se katerikrat dobro naješ in napiješ. Le enkrat živimo, potem bo tako vsega konec.«

»Misliš? Jaz sem drugačnega mnenja. No, pa o tem bova drugič govorila. Nadaljujva danes tam, kjer sva zadnjič končala.«

»Kakor ti je prav, samo kozarec ga še zvrnem, da se mi butica malo razmaje.«

»Le daj ga, potem mi pa povej, če še kaj veš, kaj sem ti skušal zadnjič dopovedati.«

»Kaj bi ne vedel! O tem, da ima vsaka stvar svoj začetek, sva se pričkala. Enako mislim. Danes mi pa povej, kdo je Boga ustvaril?«

»Nihče.«

»No, vidiš, potem pa ga ni.«

»Če bi kdo Boga ustvaril, potem bi se zopet vprašali, odkod je pa oni, ki je Boga ustvaril. Ali ne?«

»Seveda!«

»Vidiš, in tako bi ne prišli do konca. Vdimo pa, da je in mora biti nekaj, kar je večno. In ravno večnost je pa zopet ena božjih lastnosti. Pa še eno bova takoj našla. To, kar je večno, se ne sme izpreminjati, kakor se recimo izpreminja zrno v rastlino in zopet v zrnje. Kar je večno, ima tudi tretjo božjo lastnost: neizpremenljivost.«

»Hm! Kaj praviš, ali nam bodo res zopet plače znižali? Pa 'fajrali' da bomo še večkrat, sem slišal.«

»Drugam hočeš napeljati pogovor. Sem postal dolgočasen, kajne?«

»Nikakor ne. Samo, 'večen' pa 'neizpremenljiv' in tako naprej, to so za me pretežke reči. Saj ti verujem, da je moralo nekaj biti od zmeraj. No, pa naj bo to Bog.«

»Dobro, bom pa skušal biti bolj kratkočasen. Doma v Jugoslaviji ste imeli živino, krave, konje itd.?«

»O, kje so časi, ko sem živel brez skrbi kot pastirček!«

»Dobro! Ko si pasel, si lahko videl, da živina ne požre vsake rastline. Dobro ve, katere je strupena in škodljiva. Odkod to?«

»Saj ima nos in okus.«

»Kdo ji je to dal?«

»Narava.«

Kaj pa je to, narava? Ali ne veš, da je narava vse, kar zaznamo s svojimi čutili? Narava, to je človek, živali, rastline, zemlja, zrak, voda, pa če hočeš, prištej sem še sonce, mesec in zvezde. Kdo je torej dal živali okus, da loči slabo od dobrega? Človek? Kaka druga žival? Solnce? Katera izmed zvezd? Kdo torej?«

»Prigriznil bom in pil, odgovoril pa ne. Veš, da nisem še pomislil, kaj je narava. Jaz sem vedno mislil, da je to neka višja moč in sila.«

»Samo za ime sva navskriž, vidiš! Tej 'višji sili', ki ji ti praviš 'narava', pravim jaz in z menoj vred tudi drugi 'Bog'. Kar lepo priznaj Boga tudi ti, boš ravnokot modern ali pa morda še bolj.«

»Mogoče bi bilo res bolje tako.«

»Bolje, bolje! Špehu, kruhu in vinu reci odslej narava, višji sili pa Bog.«

»No, pa naj bo po tvojem, saj zato mi še ne bo treba iti k maši in spovedi. Veš, po pravici rečeno, zoper Boga in vero nisem nikdar bil, pač pa zoper duhovnike, ki 'farbajo' ljudi in jih vlečejo za nos. Dandanes svet ni več tako neumen, da bi jim verjel. Spregledali smo. Bog je bil, ko duhovnikov ni bilo in Bog bo, ko duhovnikov več ne bo. Vanj verujem, v duhovnike pa ne. Pa brez zamere.«

»Kam se ti pa tako mudi?«

»Sosedu grem pomagat kopat, me je že dvakrat prosil.«

»Pa bi še o duhovnikih in njihovih 'podrepnikih' katero rekla.«

»Bova pa drugič. Pa v tej reči mi ne boš prišel do konca. Preveč dobro jih poznam!«

»Nič zato! Razgovarjala se bova in preganjala čas, potem pa, kar bo že.«

»Dobro! Pojdi v nedeljo z menoj v hosto, kjer mislim iztakniti par toporišč. Prigrizek in požirek vzameva s seboj, pa debato o Bogu in vragu bova nadaljevala.«

»Velja, če Bog da in če bom zdrav! Pozdravljen!«

(Nadaljevanje sledi.)

O NAŠIH PO SVETU.

BELGIJA.

Neresnične vesti iz Limbourg. V majevi 5. številki »Vestnika Rafaela« je bilo priobčeno poročilo iz Eysdena St. Barbe, ki je bilo nepravilno. Na sestanku, katerega je sklical g. Stoviček, je bil res specialni delegat g. Djordjevič in g. Spahič. Namen sestanka je bil, da se prekrstijo naša dolga leta obstoječa društva in se ustanovi zveza vseh društev ali »kolonija jugoslovanskih delavcev«. V kolikor je nam znano, na sestanku ni prišlo do nobenega zaključka. Tudi niso bila vsa društva o tem obveščena in tudi vsa obveščena niso bila prisotna. Poročilo piše, da je sedež v Eysdenu in da je tajnik g. Stoviček, to je neresnično, ker do zaključka ni prišlo. — Odbor.

Watershei. Najstarejše društvo iz Limbourg »Jugoslov. podporno društvo Watershei«, obstoječe že 12 let, ki obstoji dobro in trdno, kar prica, da je vodstvo v dobrih rokah. Nikakor pa ne trpimo, da bi kdo posegal v naše društvene razmere in pravice. Čuli smo, da je leta 1934 uprava kr. dravske banovine darovala več sto komadov knjig za razdelitev med tukajšnja društva. Mi do sedaj še nismo nobene prejeli. — Odbor.

Eysden. »Jugoslov. delavsko podporno društvo Eysden« obhaja letos 25. avgusta svoje desetletnico obstanka. Vsa ta leta je delovalo v narodnem in podpornem oziru za blagor in dobrobit naših rojakov. Ker je društvo popolnoma nepolitično, v vsakem oziru samo dobrodelfno, ne pade na društvo nobena krivda, da so se pozneje ustanovila v Eysdenu še druga društva, kakor na pr. »Društvo sv. Barbare«. S ponosom gledamo nazaj na desetletno društveno delovanje. Marsikateri izseljenec, ki se je povrnil v domovino, se društva hvaležno in s ponosom spominja. Zato tudi nismo pripravljeni, da bi spremenjali ali oddali naše logo jugoslovansko ime, katero smo si izbrali pred desetimi leti. — Prijateljsko smo zvezani z vsemi društvi v Belgiji, Limbourg, in če bomo sami videli potrebo centralizacije društev, bomo to izvedli sami, četudi smo samo preprosti rudarji. Znali smo si društva ustanoviti, znali smo jih voditi do sedaj in upamo, da jih bomo znali še za naprej. Nikakor se zato ne strinjamo s poročilom iz Belgije v majevi številki »Rafaela«. Dopisnik iz Eysdena poroča, da, če pride do centralizacije društev, bo upravne posle vodil g. Stoviček. Društva so si do sedaj svoje odbornike volila sama izmed svojih članov in nikakor ni mogoče, da bi bilo v tem oziru drugače, ako pride do zveze. — Odbor.

Winterslag. Naše društvo obstoji že osem let, in sicer dobro in trdno. Dne 9. junija smo vzporedno dve igri: Roka božja in Zamorec. Igri je režiral predsednik g. Komac. Med odmorom sta nastopili pevski društvi »Slavček« iz Watershei in »Zvon« iz Eysdena pod vodstvom pevovodje g. Hribarja. Zahvaljujemo se vsem prisotnim za obilno udeležbo. Že od meseca januarja se govori, da bodo Slovenci v Winterslagu dobili še eno društvo z namenom delovati proti nam, ker se naše društvo imenuje slovensko in ne jugoslovansko. Naše društvo se pa imenuje slovensko zato, ker ima mnogo članov, ki spadajo pod Italijo in Avstrijo. Tudi g. Stoviček se zelo trudi, da bi se novo društvo ustanovilo. Obrača se osebno s prošnjami in priporočili na tukajšnje oblasti (Regie) z g. Krlharko Jožefom. Tukajšnje oblasti nas dobro poznajo, ker nekateri delajo tukaj že nad 13 let. G. Stovičku svetujemo, naj bo nepristranski. Kar se pa g. Krlhanka tiče, pa naj ustanovi društvo, če ima ljudi, pa znamo ostati še prijatelji. — Odbor.

Zwartberg. »Jugoslov. podporno društvo sv. Barbare« obstoji že sedem let. Znali smo si ga ustanoviti in znamo ga tudi voditi. Edini namen ima podpirati člane v bolezni in nezgodah. Prosim, naj se društvena pisma ne oddajajo v druge roke, da pridejo potem odprta v roke odboru, pač pa naj se naslavljajo na odbor, katerega zastopa: Medved Franc, Lucen Londst 28, Zwartberg. — Odbor.

Soodaj podpisana društva iz Belgije prosijo uredništvo, da se ti podatki v tem pismu brez spremembe priobčijo v julijevi št. 7.

Winterslag, dne 25. junija 1935.

Z odličnim spoštovanjem:

Naslov: Komac Paul, Buitenlan 41, Winterslag.

Pečat. Predsednik Komac, I. r.

Pečat. Medard (?) Franc.

Pečat. Predsednik J. Konpan (?).

Pečat. Alois Pump.

Pečat. J. Korber.

(Vprašaj (?) pri dveh imenih znači, da uredništvo ne jamči, če je pravilno razbralo podpis ali ne.)

HOLANDIJA.

Brunssum. Društvo sv. Barbare. Žalostni smo ostali tukaj, ker nismo mogli vsi v Ljubljano na evharistični kongres. Tako srečnih je bilo samo 14 in 7 otrok iz Brunssuma. Nas druge je pa zadržala kuga — kriza. Ker se mnogi kongresa ne bomo mogli udeležiti, je naročilo društvo sv. mašo za srečen izid kongresa, ki jo je daroval č. g. Oberžan zadnjo nedeljo pred odhodom na kongres. Po sv. maši smo imeli zborovanje, na katerem nas je posetil zvezin predsednik naših katoliških društev g. I. Novak, in se je poslovil od nas. Ker bo odpotoval s kongresarji v domovino, je imel kratek in lep poslovilni govor. Pohvalil je društvo za lepo in skupno delovanje. Posebno se je zahvalil našim pevcem, ki so res hvale vredni, da zapojejo prav lepe pesmi pri službi božji v kapeli pri sestrah, in to že dve leti brez pevovodje. Pohvalil je tudi našo godbo, ki vedno bolj napreduje. Poleg teh je pa v združbo še nas, da ostanemo tudi naprej tako pri skupnem delovanju, ki je v prid društvu in domovini. Na zborovanju smo tudi pretresali naše potrebe tukaj v tujini. Sestavili smo resolucijo, ki smo jo zaupali g. Novaku, da nas bo zastopal na izseljenškem kongresu, ki bo 1. julija v Ljubljani. Tudi on sam dobro pozna naše razmere v Brunssumu, saj nas je vedno rad obiskal in nam rad pomagal pri naših prireditvah. Društveni predsednik g. Pučnik se mu je zahvalil v imenu celega društva za njegov trud in delovanje, ki ga je imel pri našem društvu. Člani so izvolili g. Novaka za častnega predsednika in mu voščili obilo sreče v domovini. Društvo se najlepše zahvaljuje č. g. Oberžanu in č. g. patru Teotimu, ki nas redno obiskujeta vsak mesec z daritvijo sv. maše in s slovensko pridigo v samostanu pri sestrah, in tudi drugače, če jima le čas dopušča. — Izseljenec.

FRANCIJA.

Lievin P. de C.

Delavske razmere. Zopet se zbiraajo črni oblaki skrbri nad našimi glavami. Govorilo se je, da daj če čujemo, da so bili odpušteni na nekaterih šahtih samci in tudi posamezni možje z družinami. Družbe delajo to na pritisk vlade in ta zopet, ker zahtevajo domači delavski sindikati odpust tujcev. V opravičilo navajajo, da je veliko domaćinov brezposelnih, medtem ko tuji delavci delajo. Verjamemo, da je na papirju račun lahek in s par potezami brezposelnost v Franciji rešena, a samo na papirju. Oni računajo tako: sedaj je 384.261 Francozov brezposelnih. Odpustimo enako število tujih delavcev, in vprašanje brezposelnosti je rešeno. V resnici pa kljub odpustom to vprašanje ne bo rešeno, ker za marsikatero delo ne bodo našli pravih domaćinih delavcev. To je prav gotovo za rudarska dela. Imeli smo na primer v zadnjih tednih dokaz, da so se uprli kmetje in niso hoteli odpustiti poljskih delavcev. Rekli so vladi: Dobro, mi takoj odpustimo tuje delavce, a dajte nam za ta dela pripravni domaćinih moči. In teh ni bilo. Podobno bo, če odpustijo veliko število tujih rudarjev. To že mnogi uvidevajo, zato upamo, da ne bo tako hudo, ker bo zmagal praktični francoski razum in njihova lastna korist.

Prireditve. Dne 11. avgusta je priredilo društvo sv. Barbare igro »Pri belem konjčku«. Hvaležni smo marljivemu dramskemu odseku, da nam prireja v teh pustih časih vsaj malo zabave in razvedrila. Igralci so se potrudili in lepo podali svoje vloge.

Osebnost. V pokoj je stopil naš odlični društveni organizator g. Vincenc Tuhtar. Žalostno je, da po več ko 30 letnem delu v jami nima nobene prave pokojnine, ker mu leta v Nemčiji niso všteta. Žalimo mu na nadaljni življenjski poti obilo blagoslova vsemožnega Boga, ki mu služi že toliko let kot neplačani organist pri naši slovenski službi božji.

Zakrament sv. krsta sta prejela: Andrej Brodnik iz Lievina in Ana Dubravec iz šahta 8.

Mericourt-Les-Mines.

Smrt žanje. Zapustila nas je po dolgem bolehanju in lepo pripravljena na smrt žena rudarja Kranjc. Pogreb je bil na nedeljo, zato je imela izredno veliko število pogrebcev. Spremila jo je tudi z zastavo bratovčina Zivega Rožnega venca. —

Bolj žalosten je bil pogreb rudarja Kušič Alojzija. Pod vplivom alkohola sta se sprla z rojakom, ki ga je ne namenoma smrtno poškodoval. Bil je star šele 29 let, doma iz Trbovelj. Zapušča mlado vdovo s štirimi otroki. Tako sta po nesrečnem slučaju postal štiri dve družini nesrečni.

Cerkveno. Za našo službo božjo na prvo nedeljo v mesecu smo dobili pevski zbor. Skupina pevk in pevcev je izpolnila veliko vrzel, ker nismo imeli stalnega pevskega zbora, kar smo posebno čutili o velikih praznikih, pa tudi sicer. Slovenske službe božje si težko mislimo brez petja, zato zaslužijo vneti pevci vso pohvalo in priznanje. Upajmo, da bo zanašljivi tudi udeležba številnejša. Z malo dobre volje se marsikaka ovira premagava, da izpolnimo vsi svojo prvo in najvažnejšo dolžnost, da damo Bogu, kar je božjega.

Kako slovenski otroci opravljajo majniško pobožnost v tujini.

Bilo je pred petimi leti. Nekega lepega dne meseca majnika sem se napolil po opravih v večje industrijsko mesto Hayange na Francoskem. V tem mestu je bilo pred leti zaposlenih tudi več Slovencev. Ko se je zvečerilo, sem se podal na kolodvor. Dolčas mi je bilo in sam nisem vedel, kaj bi počel, kajti do vlaka je bilo še dolgo.

Precej za mestom se dviguje okrog sto metrov visok hrib, odkoder je lep razgled na mesto in okolico. Na mali ravnic vrhu hriba je postavljen okrog deset metrov visok kip Matere božje. Da si skrajšam čas, sem napravil kratek sprehod na omenjeni hrib. Srebrna mesečina mi je skromno razsvetljevala vijugasto stezo, katere se je vila med cvetočim sadnim drevjem, izpod zelenega grmovja so dehtele šmarnice in iz bližnjega gozda se je glasila otožna slavčeva pesem. Prišedši na vrh, sem postal nekaj trenutkov. Vse je bilo tiho. Le globoko pod menoj v mestu je vladal šum in ropot. V ogromnih livarnah železa so hropeli težki stroji. Iz velikanskih železnih peči pa so švigali dolgi ognjeni zublji ter rdeče barvali jasno nebo. Šel sem dalje proti kipu. Naenkrat mi zastane noga. Kaj je to? Na kamenitem podstavku kipa sta goreli dve mali voščenci in sredi med njima je ležal majhen venček, spleten iz sveže nabranih šmarnic in vijolic. Nekaj metrov od tam je stal preprost lesen klečalnik in na njem je klečala približno dvanaestletna deklica, poleg nje pa komaj šestletni deček, očitno njen bratec. Deklica je glasno molila veseli del rožnega venca in deček ji je glasno počasi in razločno odgovarjal. Nista me zapazila. Postal sem nekaj minut ter sem pobožno pristavil te nenavadni, a zame najlepši majniški pobožnosti v svojem življenju. A čas je hitel in treba je bilo iti nazaj. Vlak ne čaka. Z veseljem občutkom v srcu sem korakal proti mestu in za seboj sem še dolgo slisal glas malega dečka, ko je molil: »Sveta Marija, Mati božja, plosi za nas glesnike...« — Strnad.

Tucquegneux, 26. junija. Spoštovani gospodje, gospe in gospodične, dragi slovenski otroci v domovini! Na velik praznik, ki ga obhajate te dni vi v Jugoslaviji, pošiljamo tudi mi slovenski otroci v Franciji iskrene in srčne pozdrave. Kako radi bi se z vami, ljubi tovariši in tovaršice, poklonili Jezusu in ga prosili milosti za naše starše in za nas. radi bi videli vso tisto lepoto, ki bo tam in gledali bi radi slovenske kraje, katere še nekateri nismo videli: a nam je to nemogoče, ker nimajo naši starši denarja. Naš dobri gospod učitelj Jankovič nas pa tudi ne more vzeti s seboj. Če bi vzeli koga, potem bi vzeli vse, ker nas ima vse enako rad. Toda v denarnici je prazno, kajti mi mu ves trud v šoli in drugod plačujemo samo s hvaležnostjo. A vseeno je zadovoljen z nami in nam je tudi obljubil, da vama bo to pismo gotovo izročil. Kajti četudi smo daleč, vendar vemo, odkar hodimo v šolo, da je najljubša slovenska zemlja in da smo samo tam doma. Ljubimo vas, rojaki, in ljubimo našega mladega kralja Petra, ki je že tudi toliko žalosti okusil. Bog naj blagoslovi in pomaga vsem, da boste srečni vi in mi. — Še eno veliko prošnjo imamo do vas, ki ste doma. Prosim vas, da nam ne samo gotovo pošljete nazaj našega gospoda učitelja, ampak, če je le mogoče, pošljite še par drugih, ki nas bodo imeli tudi tako radi. Mi tukaj na Marini in v Tucquegneuxu imamo redno šolo, a v druge kraje ne more naš gospod učitelj, ker mora biti v službi na rudniku, da nariše kruh svoji družini. In zato so drugod otroci bolj ubogi in bolj nevedni, ker v francoskih šolah se ne učimo in ne slišimo prav ničesar o naši domovini. — Vas pa, ljubi bratci in sestrice, ki boste stali pred oltarjem, prosimo, da se nas

spomnite v molitvi. S tisoč in tisoč pozdravil — V imenu vseh slovenskih otrok iz Tucquenieuxa in Marine Rože Jožef.

NEMCIJA.

Osterfeld. Tudi mi prosimo za malo prostora, da se oglasimo. 19. aprila nas je obiskal č. g. Oberžan. Imeli smo prav lepo pobožnost, samo kratko je bilo, en popoldan in drugi dan popoldan. Bila je prav lepa udeležba. Zahvaljujemo se č. g. Oberžanu za njegov trud, obenem pa tudi č. g. Tensundernu. — Dne 13. aprila smo spremili k večnemu počitku našega člana Društva sv. Barbare, Franca Kavšeka v starosti 56 let. Doma je bil iz Stične. Naj počiva v miru! — Šnek.

Castrop-Rauxel. Dne 7. aprila je umrla po petletenskem bolehanju vdova Katarina Pucel v starosti 75 let. Prišla je v Nemčijo pred 46 leti. Bila je vzorna članica Društva sv. Barbare. Imela je osem otrok, od katerih jo je šest spremljalo k večnemu počitku. Eden od teh je v Rajnenburgu v domovini. Društvo je poskrbelo za lep pogreb in sv. mašo. Naj v miru počiva in naj ji bo tuja zemlja lahka! Ostalim pa izrekamo naše globoko sožalje! — Borisek.

Scherlebeck. Dne 19. maja nas je obiskal č. g. vikar Tensundern. Kar presenečeni smo bili tako visokega obiska v cerkvi kakor tudi v dvorani. Imamo namreč vedno našo pobožnost pri č. sestrah v kapelici. Naš g. župnik je osebno še na domu vsakega obiskal in ga povabil za ta dan. V pridigi nam je orisal pomen meseca majnika in nebeske Kraljice ter pomen potovanja v domovino na evharistični kongres. Nekateri jezikujejo nad našim vikarjem Tensundernom. Pa menda zato, ker ljubi pravico in našo domovino. Pa naša društva so komaj par let deležna te pomoči. Preje, ko smo imeli druge predsednike Zveze, nismo ničesar dobili. Zato se moramo zahvaliti tudi g. komisariju Goričarju, kajti on je pravičen in hoče biti vsem pravičen, čeprav ga zavida oseba, ki prejema 400 mark mesečno. Ali ne bi bilo boljše, da bi nam domovina poslala sem učitelja, kateri bi res koristil narodu? — Ramšak.

Moers-Meerbeck. Čitali smo v »Domovini« št. 20 na strani 9 odgovor g. Bolhe na našo izjavo. Izjava g. Bolhe je neresnična v tem, da bi bil prišel prvi predlog za njegovo predsedstvo od naših predsednikov. Resnica je, da je imel g. Pavel Bolha že pred 17. decembrom 1933, torej pred tem skupnim zborovanjem, naprosenega g. M. Kramarja za pokrovitelja še nerodne osrednje zveze. Da bi bil g. Bolha obe zvezi enako zastopal, je tudi neresnično. Osrednja zveza je bila samo na papirju, tako se je g. Bolha sam izrazil. Blagajnik te osr. zveze se ni imel plemeniti ne pare v blagajni. Imeli smo dve skupni prireditvi v tem času. To je bilo v Holthausenu in Gelsenkirchnu, in obakrat je moral predsednik Lindič založiti primanjlija, ter mesece dolgo prositi, da je dobil svoj denar nazaj. Na obnem zboru naše zveze, 13. januarja, je bilo proti Bolhi 39 glasov, niti eden za. Glasovanje za osrednjo zvezo je prineslo »za« 21 glasov, »proti« 18 glasov. Glasovala so samo društva, katera so do zveze izpolnila svojo dolžnost. Torej nobeni bivši zajedničarji. Kar je pa prinesel »Izselenski Vestnik Rafael«, je resnica, da v verskih zadevah odločuje škof. Saj tudi Vi, g. Bolha, kupite pri krojaču obleko in pri čevljarju čevlje. Kar priznajte, g. Bolha, da ste Vi sami trdili na merodajnem mestu v Düsseldorfu, da je osrednja zveza samo na papirju. Priznajte pa še to, da ste prav Vi imeli za svoje zaupnike ljudi, ki so bili pri vas zaupniki in razpečevalci »Domovine«, ki so bili ne samo člani vse avstrijske zajednice, marveč še celo odborniki. Resnica je, da Vas naša zveza ni nikdar priznala za predsednika naših katoliških organizacij. Zatrjevalo se je na tej seji 17. decembra 1933, da se ne boste vmešavali v naše notranje zadeve, pa niste držali besede. Nimamo pa namena o tem debatirati v časopisih. To naj bo samo v odgovor na Vaš članek. Pustite nas samo pri miru! — Za odbor Zveze Ivan Lindič.

Za evharistični kongres so darovali do sedaj vdova Koštomaj 1 marko, Bratovičina Wehofen 2 marko, neimenovana 1 marko, Društvo sv. Barbare v Meerbecku 6 mark. Scherlebeck 250.

Za spomenik pokojnemu kralju so darovali Društvo sv. Barbare Scherlebeck 250, Zveza Jugoslovanskih katoliških društev 5, neimenovana 70 pfenigov, Ivan Lindič 2.

Moers-Meerbeck. Naše Društvo sv. Barbare praznuje na binkoštni ponedeljek 25letnico obstoja, Društvo sv. Barbare Hochheide praznuje

enako slovesnost 2. junija. O poteku teh slovesnosti bomo poročali.

Herne-Holthausen. Pri nas v Herne-Holthausenu, Sodingen, in Börnig, skoraj bi smeli reči, ni toliko Slovencev nego je slovenskih društev. Tako na pr. obstoji Društvo sv. Barbare 26 let, »Bratska ljubezen« prav tako 26 let, »Ženska Roženvenka bratovščina« 10 let, »Jugoslovansko rudarsko društvo« 4 leta, »Jugoslovansko delavsko podporno društvo« 2 leti in »Žensko jugoslovansko delavsko podporno društvo«, ki obstoji pol leta. Kakor omenjeno, nas vseh Slovencev skupaj ni za eno dobro društvo, kaj šele za šest društev! Do ti Slovencev je pri zajedničarjih. Veliko se jih pa noče pridružiti ne eni ne drugi stranki, da bi se ne zamerili enemu ali drugemu. Vendar pa šteje katoliško društvo nad 35 moških članov, »Roženvenka bratovščina« pa nad 20 članic. — Evharističnega kongresa se je udeležilo od našega društva sedem ljudi. Seveda bi se bil še marsikateri rad udeležil tega kongresa, ali žal so prav v našem kraju večinoma vsi naši rojaki brezposelnji ali pa imajo tako skromno pokojnino, da si ni bilo mogoče prihraniti za vožnjo, čeprav je bila vožnja zelo poceni, da še nikdar tako. Vendar kdor nima ožjih sorodnikov v domovini, ki bi mu dali za deset dni prosto stanovanje in hrano, se ni mogel podati na obisk brez cvenka. Upamo pa, da se bodo razmere izboljšale, da bomo mogli tudi mi, ki nam letos ni bilo mogoče, morda vendar le prihodnje leto obiskati našo milo domovino Jugoslavijo. Do tega časa pa bodite pozdravljeni, slovenski bratje in sestre v naši lepi domovini Jugoslaviji! — Dolinšek Ahac, predsednik Društva sv. Barbare.

Herne-Holthausen. Smrt nam je pobrala dne 23. junija našo priljubljeno predsednico in ustanoviteljico »Roženvenke bratovščine« v Holthausenu, Viljemino Dolinšek, roj. Hrovat, v 54. letu starosti. Bolehala je že dalj časa na jeternem raku. Pred štirimi meseci ji je umrla starejša hči, 36 let stara, ter omožena v Kölmorajnu, ki je zapustila dva mala otročiča. Izguba hčerke je Dolinškovo toliko potrla, da se ji je bolezen poslabšala. Vrnivša se od pogreba, se je morala vleči na bolniško posteljo, s katere ni več vstala živa. Da je bila daleč naokrog poznana in priljubljena, je pokazal njen pogreb, katerega se je udeležilo mnogo rojakov in domačinov od blizu in daleč, da ji izkazuje zadnjo čast. »Roženvenka bratovščina« je z njo veliko izgubila, ker je istočasno izgubila tudi dobro cerkveno pevko. Pred dobrim pol letom je zbolela tudi izurjena pevka Johana Klemens, katera še sedaj leži v bolnišnici. Kakor vse kaže, se bo moralo v doglednem času cerkveno petje ukiniti, ako se ne bodo dobile druge pevke. To bi bilo pa žalostno, ker je prav petje pri slovenski službi božji privlačilo ne le naše rojake, ampak tudi domačine, da so radi prihajali k naši službi božji. Na željo pokojne gospe Dolinškove in na željo nas vseh je bil pri pogrebu navzoč tudi nam priljubljeni slovenski duhovnik in izseljenjski komisar g. Maks Goričar iz Düsseldorfa. Najlepša hvala mu za njegov v srce segajoč nagrobni govor. Zahvalimo se tem potom tudi vsem društvom, ki so se udeležila pogreba z zastavami, kakor tudi brez zastav. Prav tako darovalcem vencev, ki so jih poklonili pokojni predsednici, kakor tudi vsem udeležencem pogreba. Rajniki predsednici pa svetila večna luč! — Slovenska Roženvenka bratovščina v Herne-Holthausenu. Westfalija. Slovensko Društvo sv. Barbare. — II. predsednica Klevisar Julijana.

Meerbeck-Mörs. »Jugoslovansko katoliško društvo sv. Barbare v Mörs-Meerbecku« je 10. junija (binkoštni ponedeljek) obhajalo 25letnico obstoja. Dopoldne so bile novobljene tudi botra naše zastave gospa Jožefa Kopic in častna gospa pri blagoslovljenju zastave Marija Kopic. Predsednik Lindič je pozdravil vse navzoče člane, g. župnika Schöllinga, obe gospe Kopic in govoril o naši slovesnosti. Društvo ima še sedem članov, ki so ves čas ohranili društvu zvestobo. Jubilarje so predsednik Lindič Ivan, Ašič Janez, Ašič Franc, Pirc Peter, Sterniz Anton, Les Jože in Šolinc Jože. G. župnik Schölling je v svojem govoru društvu čestital k jubileju, prav posebej pa pohvalil zvestobo in žrtve teh sedmih jubilarov. Bili so od g. župnika odlikovani s spominskim znakom »jugoslovanskih barvah« s števil. 25. Želel je društvu še nadaljni obstoi in veliko uspeha ter pohvalil naše slovensko ljudstvo kot verne in zveste katoličane. Pri zajtrku in slovesnem zborovanju, ki je trajalo

skoraj celo dopoldne, nas je kratkočasil naš tamburaški zbor iz Hocheide pod vodstvom g. Cebina. Pri tej priliki smo se spominjali evharističnega kongresa v Ljubljani in vsak nekaj prispevali, tako, da se je nabralo nekaj več kot 5 mark, to je približno 90 Din. Popoldne ob 4 smo imeli slovenske večernice s pridigo č. g. vikarja in svetnika Tensunderna. Po večernicah smo se zopet zbrali v dvorani, da opravimo slovesni spored, ki je obsegal 17 točk. Predsednik Lindič je pozdravil generanlega konzula g. Pantiča iz Düsseldorfa in njegovega tajnika g. Benotiča s soprogo, č. g. vikarja Tensunderna, župnika g. Schöllinga, gospe Kopic in sosednje društvo sv. Barbare iz Hocheide, na čelu s tovaršnim Wabičem. Iz slovesnega sporeda omenimo lepe deklaracije v slovenskem jeziku, govorjene od naših malih. Prva je bila namenjena kraljevi rodbini in mlademu kralju Petru II. in je bil g. generalnemu konzulu Pantiču podarjen šopek cvetlic v državnih barvah. Ta je v svojem nagovoru čestital društvu k lepemu jubileju ter nas spodbujal, da nadaljujemo delo za narodni in kulturni napredek lepe naše Jugoslavije in v tem oziru nam je zagibal pomoč konzulatne oblasti v Düsseldorfu in tudi naše države. Dalje so imeli nagovore častiti gospodje: Tensundern in v nemškem jeziku župnik Schölling. Gospa Jožefa Kopic je društvu čestitala in mu želela za bodočnost veliko uspešnega dela ter podarila lep dar k jubileju. Zvezin podpredsednik Franc Wabič je kot zvezin zastopnik povedal jednat govor ter poudarjal važnost organizacije za cerkev in narod. Ta čuva in brani vero in tudi narod napram vsem napadom, ki so bili, žal, še pred kratkim prav pogosti in jih je društvo zavedno in sprotno odbijalo. Prav v katoliškem društvu se čuva in goji narodna in verska zavest. V spomin je pripel na zastavo srebrni venec kot dar »Jugoslovanske katoliške zveze v Nemčiji«. Predsednik Lindič se je vsem govornikom srčno zahvalil za čestitke. Gospodu generalnemu konzulu ter gospe Kopic in »Katoliški zvezi« srčna hvala tudi na tem mestu. Hvala tudi sosednjemu društvu iz Hocheide za obisk, pevskemu zboru in tamburaškemu zboru pa za lepo petje, oziroma za godbo. G. vikar Tensundern je do svojega odhoda z nami prepeval lepe naše slovenske narodne pesmi, kar priča o veliki ljubezni do nas. Ne smemo pozabiti, da so vsi govorniki in slavnostni zborovalci večkrat navdušeno vzklíkali »Živijo« klice na našega kralja Petra II. in Jugoslavijo. — Sapotnik, tajnik.

Zahvala izseljencev.

Iskreno se zahvaljujemo za prisrčen sprejem o priliki našega prihoda v domovino. Posebno nas je ganil prekrasen sprejem na Jesenicah. Tudi v Ljubljani smo bili ves čas kongresa deležni izredne pozornosti in naklonjenosti, katere nismo v toliki meri pričakovali. Trdo je naše življenje v tujini, toda veliko lažje ga bomo prenašali, ko vemo, da biva v naši domovini toliko src za nas. Iskrena zahvala vsem rojakom. Vedno se vas bomo spominjali s hvalečnimi besedami. Pa tudi vi nas ne pozabite!

Zveza jugoslov. katoliških društev v Nemčiji.

Ivan Lindič, predsednik.

BRAZILJA.

Sao Paulo, Brazilija. Malokdaj se kaj sliši iz te ogromne dežele, domovine divjih Indijancev, največjih pragozdov, strašnih kač in drugih zverí. Kadar človek kaj sliši o tej zemlji, gotovo si misli, da je še necevilizirana. Pa se moti. Vkljub vsem strašnim zverem in Indijancem koraka s strašno naglico naprej. Ko sem bil pred par leti v provinci Estada Sao Paula, sem našel današnje mesto Cafelandia: par barak v pragozdu, a danes šteje svojih 20.000 prebivalcev. Kar čez noč je postalo veliki in moderno urejeno. Kakor je nekoč Severna Amerika šla s hitro naglico naprej, tako čaka tudi Brazilija še bodočnost. Saj meri 8.500.000 kv. kilometrov in živi na njej samo 45 milijonov prebivalcev. Taka zemlja je zemlja bodočnosti; samo pridnih rok je treba in dobre volje. Državna uprava se je v zadnjih letih precej izboljšala, tako, da ni več velikih korupcij, ki so bile pred revolucijo, to je leta 1930. Tu in tam se še vedno dogaja, a vse naenkrat se tudi ne more urediti. Bodočnost nam bo prinesla kaj boljšega ter razveseljejšega. Društveno stanje naše kolonije je precej žalostno, tako, da razen Jugoslov. podpornega združenja in pa Kluba jugoslov. žena ne obstoji nobeno društvo. Ta so ustanovili naši zavedni rojaki in nacionalni delavci, kakor: inž. A. Kadunc, F. Patermost, B. Stojkov ter I. Budkovic. Mnogo je bilo

treba truda in težav, in so razni nepoklicani elementi delali samo neslogo, tako, da se je mnogo naših rojakov odtujilo društvenemu delu ter izgubilo od narodne zavednosti. Ako bi imeli našega narodnega predstavnika konzula, bi edino on uredil kolonijo. Že peto leto smo prepustili samim sebi ter raznim izkoriščevalcem. Žalostno je to, a resnično. Kako bi tudi potrebovali našega duhovnega pastirja, a ga ne moremo dobiti. Sicer imamo tu salezijanca g. Joško Šiška, kateri živi v Pernambuco, a ga nismo mogli dobiti sem. Jaz sam sem vedno v stikih z njim. Mogoče, da se nam posreči, ker bi nam bil jako potreben. Delavske razmere se vedno bolj izboljšujejo, posebno, ko so se pomirili revolucionarni duhovi. Danes se skoraj mora reči, da se ne dobi delavca, ki bi bil brez dela. Samo ako noče delati. Res da so delavske mezde precej nizke, a so tudi življenjske potrebine jako poceni. Navaden delavec zasluži 10 do 15 mil reis na dan, kar bi znašalo okoli 40 Din, ali pa zidar in drugi obrtniki od 15 do 20, to je do 60 Din, a tudi plača za kosilo 3—5 dinarjev, ali mesečno hrana in stanovanje od 400 do 600 Din. Tako, da se da živeti, a s prav veliko ekonomijo tudi nekaj prihraniti. Dočim pa se ne splača sedaj denarja radi padanja valute pošiljati v inozemstvo. Komaj čakamo rezultata izseljenškega kongresa v Ljubljani, ker je velike važnosti za nas izseljence. Tudi »Rafaela« se veselimo. Samo da ni nikoli nobenega dopisa iz naše Brazilije. Upam pa, da se bom v bodoče večkrat oglasil, da se ne bi mislilo, da nas ni nič v tej obljubljeni deželi. Sedaj pa prav srčno pozdravim vse mi poznanne, posebno pa g. Zakrajška ter g. Finka kot naša velika izseljenska prijatelja. — Ivo Budkovič.

VESTI IZ ARGENTINJE.

Naj mi čitatelji oprostijo, da pri zadnjem opisu slovenske kolonije v Argentini, družtev in njih javnih udejstvovanj nisem omenil tudi našega vsega priznanja vrednega društva »Triglav« v Rosario, s sedežem v nb. Gral. Mitre 554. V tem mestu in okolici je menda edino slovensko društvo, ki je pa precej močno in lepo razvito. Tudi število Slovencev v tem mestu je precej veliko. Še večje pa bi bilo, če jih ne bi neusmiljena kriza pognala in razpršila na vse strani.

Delavsko kulturno društvo »Iskra« v Cordobi je priredilo 11. maja veliko prireditev, ki je izzvala veliko razburjenje in sta ponovno pisala o njej oba tukajšnja tednika »Slovenski tednik« in »Novi list« in jo obsodila. Spored je bil odprt s argentinsko deklamacijo »Nikdar ne bom pozabil svoje domovine«, ki jo je krasno podala hčerka našega rojaka Skoka. Nato je deklamirala še »Bratje«, ki je bila tudi podana z nič manjšim uspehom. Nato je društveni zbor zapel »Oj Triglav, moj dom«, ki je bil deležen burnega aplavza. Razburila je ga gledalce igra »Prokleta last«, ki jo je spisal, kakor domneva, eden izmed društvenih članov, in ki tako umazano in vsestransko blati slovensko duhovščino, da je veliko gledalcev sredi predstave vstalo in odšlo iz dvorane in je bila vsa prireditev velika polomija. D. K. D. pravi, da sloni na »večnih marksističnih načelih« in je radi tega neuspeha zagrozilo, da bo prirejalo za naprej svoje prireditve v španskem jeziku. Vendar so se že, kakor je slišati, premislili.

Slovenski duhovnik ni mogel še do sledi mesta nikoli obiskati. V Argentini je nujno potrebnih več slovenskih izseljenških duhovnikov.

Iz Rio Negro. V pokrajini Rio Negro, v južnem delu republike Argentine, se je pred par leti naselil prvi Slovenec. Danes pa je že precej močna slovenska kolonija. Bavijo se menda edino le s sadjerejo. Jabolka iz Rio Negro so priznana najboljša v Argentini, če že ne v celi Južni Ameriki. Zato je tudi našim podjetnim rojakom uspeh zagotovljen, saj mislim, da jim tudi trdne volje ne manjka, da bodo znali premagati težave vsakega začetka.

Tudi Slovensko prosvetno društvo I. v Buenos Airesu je radi velikega zanimanja in želje naših rojakov v mestu Berisso, poleg glavnega mesta province Buenos Aires, La Plata, ponovilo nam že znano igro »Vrtinec«. Igra je bila lepo podana in tudi dobro obiskana. Vidi se pač, da naši rojaki v Berisso želijo in potrebujejo duševnega razvedrila. Zal le, da so tako daleč od nas in ne morejo sem k našim prireditvam. A radi slabih delavskih razmer je v teh časih težko, da bi si sami osnovali in prirejali kaj takega.

Društvo »Tabor« v Buenos Airesu, ki je pred kratkim uprizorilo veseligo »Cigane«, jo je moralo radi velikega zanimanja tukajšnje javnosti

ponoviti. Tudi pri tej priliki je bila dvorana, kakor prvič, nabito polna, za kar se imamo zahvaliti dobro izvežbanemu dramatičnemu odseku, da nas je tako navdušil s svojimi lepimi nastopi. Pri prvi ponovitvi, kakor tudi sicer, je vzbujal zanimanje Peter Brenk, čegar vlogo je igral g. Dečman, ki je s svojimi burkami vzbudil mnogo smeha.

Kaj pa v Mendoza? V provinci Mendoza, ki leži na severozapadu in meji z republiko Chile, se je pred leti slišalo o precej močni naši naselbini. Ker je Mendoza znana kot vinogradno mesto, so se tudi naši kolonisti bavili le z vinom, izvzemši nekaterih, ki so se oprijeli sadjarstva. Mendoza je zelo bogata tudi na posebni vrsti kamna, katerega izvažajo daleč, celo v Buenos Aires, katerega daljina je nič manj nego 1200 km. V teh kamenolomih so bili zaposleni tudi številni Slovenci. Njih število se tudi danes ni zmanjšalo. Nasprotno! Še povečalo se je, ko so oni, ki so imeli zemljo, začeli to zapuščati in zanemarjati, ker se radi slabih ekonomskih prilik, v katere jih je pahnila kriza, obdelovanje zemlje ni izplačalo. Tudi Mendoza je, kakor večina argentinskih mest, središče bogatstva. V prejšnjih časih, ko je tudi vinogradništvo bolj cvetelo v teh krajih, so tudi preseljenec brez kapitala mogli uspevati in se razvijati. A danes, ko je pritisnila kriza, so po večini tudi bogataši, ki razpolagajo z nepreglednimi ravninami obdelane in neobdelane zemlje, napeli druge strune. Bojijo se konkurentov in zato na vse načine pritiskajo k lom posebno finančno slabše. To je vzrok pogina tudi naše poljedelske naselbine v Mendoza. Ko sem pred leti prispel tja, sem našel komaj še par seljencev s svojimi »Chacromi«, ki pa bolj životarijo, kakor živijo. Vse drugo pa se je razpršilo in porazgubilo po kamnolomih med gorovjem vinorodne Mendoze ali pa odšlo v druge kraje.

PREČITAJTE TO LE!

Naročnine iz zapadne Evrope smo do sedaj tako malo dobili, da bi niti ene številke ne mogli z njo plačati.

Ministerstvo nam je zagotovilo večjo podporo, pa je tudi nismo dobili in, kakor izgleda, je tudi ne bomo.

Uprava je dobila iz tiskarne račune za tisk lista v vsoti nad Din 12.000.

Ako plačamo te račune, smo blagajno Družbe sv. Rafaela popolnoma izčrpali, tako, da bomo morali še pisarno zapreti.

Zato naznanjamo, da bo prihodnja številka lista »Izseljenski Vestnik Rafael« izšla takrat, ko bomo dobili toliko sredstev, da bomo pokrili tiskovne stroške lista proti.

Izseljenci, ako hočete imeti svoj list, nemudoma pošljite vsak svojo naročnino, zastopniki naj pa pošljejo nabrano naročnino.

Družba sv. Rafaela ne more in ne sme delati dolgov, ker ve, da jih plačati ne bo mogla.

Uprava.

KATOLISKO ŽIVLJENJE PO SVETU.

Šesdeset tisoč bojnikov se je zbralo pri Mariji v Lurdu. Prišli so iz vseh mogočih držav ter prosili Kraljico miru — za mir.

Bivši francoski ministrski predsednik Poincaré je umrl kmalu po tragediji v Mar-seilu. V svojem življenju ni bil praktičen katolik, vendar je želel na smrtni postelji spraviti se z Bogom, kar se mu je tudi uresničilo. V listu »Vitoire« piše neki G. Hervé o Poincaréju: »Priznam, Poincaré ima velike zasluge za domovino, toda kako vse večje bi bile te zasluge, če bi bil imel pogum, da bi francoskemu ljudstvu glasno zaklical: tretja republika se je v verskih in šolskih zadevah hudo zmotila.

Francija je v nevarnosti, da jo te zmote upropaste.«

To so dejstva. (Pod tem naslovom poročila ljubljanski »Bogoljub« v letošnji 12. številki sledeče:) V Nemčiji ob holandski meji je znana božja pot Kevelaer, kamor romajo radi tudi naši izseljenci. Malokateri kraj izkazuje toliko pobožnih romarjev, kakor to Marijino svetišče. Letos 1. septembra jih je bilo 40.000, na praznik Marijinega rojstva pa 50.000. Na tej božji poti je tekom 14 dni pet oseb nenadoma ozdravelo, da se more sklepati na nadnaravno pomoč. Najprej je spregledal štiriletni otrok, ki je bil od rojstva slep; dva hroma sta sprehodila, neki gluhonemi revež je zadobil sluh in govor. Nazadnje pa je ozdravela 62 letna žena, ki je bila pet let hroma, pa se je naenkrat dvignila brez vsake pomoči in hodila. 2000 ljudi je bilo priča tega prizora. Oblegali so srečno ozdravljeno, ki je klicala: »Marija mi je pomagala!«

NEKAJ ZA SMEH.

Bistra glava.

Učitelj se je zaman trudil, da bi Janezka naučil šteti vsaj do deset. Vsa Janezkova učenost se je namreč nehala pri številki 2, naprej pa kar ni šlo.

Učitelj je premišljeval, kako bi dosegel pri »bistroumnem« Janezku večji uspeh. In se je nazadnje domislil in ga vprašal:

»Janezek, ali imate doma kakšnega psa?»

»Nel«

»Pa mačka?»

»Mačka pa imamo.«

»No, vidiš, to je lepo. Preštej drevi, koliko ima vaš maček nog, jutri mi boš pa povedal, kajne?»

»Bom!«

Ko je naslednjega dne prišel Janezek v šolo, ga je učitelj vprašal:

»No, ali si preštel, koliko ima maček nog?»

»Sem!«

»No, torej povej!«

»Naš maček ima spredaj dve nogi in zadaj dve nogi!« se je odrezal nepoboljšljivi Janezek.

Imeniten risar.

To je bilo poleti.

Učitelj je šel z učenci na šolski izlet. Pokazal jim je spotoma marsikatero rožo v gozdu in na polju. Ko so se vračali proti domu, je učitelj dal učencem domačo nalogo: vsi naj do prihodnjega dne narišejo eno izmed rož, ki so jih videli na izletu.

Drugega dne so učenci ponosno pokazali učitelju svoje risbe. Samo Brližgov Jakec je prišel v šolo brez risbe.

»Zakaj pa ti nisi napravil naloge?« ga je vprašal učitelj.

»Saj sem jo napravil, gospod učitelj, ampak moja roža je bila tako dobro naslikana, da jo je naša koza takoj, ko jo je zagledala, požrla!« se je odrezal Jakec.

Kaj je bolje.

Ko pride vojak prvič v bitko, pade kar na tla, kakor bi bil močno ranjen. Ko zdravnik ne najde niti najmanjše rane, ga močno ošteje. »Oj, gospod doktor, ali ni bolje, da se vi zastonj jezite, kakor da bi bil jaz ranjen.«

Slovenci širom sveta!

Nikdar ne boste pozabili svojega milega materinega jezika, ako boste radi čitali slovenske knjige. Tudi svojim otrokom dajte v roko slovenske knjige. Vse knjige naročajte samo potom

knjigarne Tiskarne sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta št. 5

Amsterdamska banka

podružnice v delavskem revirju
HEERLEN, Oranje Nassastr. 13
HOENSBROEK, Kowenderstr. 35
BEEK pri Lutterade
KAPITAL 50,000.000 GOLD.
REZERVE 47,000.000 GOLD.

Nakazujemo denar v vse kraje v Jugoslaviji.
Tu se dobe vedno dinarji po najboljši valuti.

Kdo vam bo sporočil vse novice iz domačih krajev?

Domači vam ne morejo vsega pisati,
vas pa vse zanima - Zato je najbolje,
ako si naročite tednik

„Slovenski gospodar“

ki izhaja vsako sredo na 16 straneh
in prinaša mnogo zanimivosti iz vse
Slovenije - Naročnina znaša letno
Dln 64^{.-}, poll. Dln 32^{.-} in se naroča na
upravo Slov. gospodarja v Mariboru

BANKA BARUCH, PARIS

NASLOV ZA BRZOJAVKE:
JUGOBARUCH PARIS 96

11, RUE AUBER, PARIS (9e)

TELEFON: OPÉRA 98-15
OPÉRA 98-16

Banka jugoslovanskih, čehoslovaških in poljskih izseljencev v
Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Nakazuje denar v vse kraje Jugoslavije najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Na izrecno zahtevo pošlje dinarske bankovce tudi v Holandijo

Vsi poštni uradi v Holandiji sprejemajo vplačila na naš čekovni račun štev. 145866

Položnice se dobe pri vseh poštnih uradih kakor tudi pri nas brezplačno — Hitra in točna postrežba